

DIE ERNÄHRUNGSWIRTSCHAFT

GOSPODARKA WYŻYWIENIA

Mitteilungsblatt der Zentralkammer für die Gesamtwirtschaft im G. G. Hauptgruppe Ernährung und Landwirtschaft
Wiadomości Centralnej Izby dla Ogólnej Gospodarki w G. G. Główny Oddział Wyżywienia i Rolnictwa

Bezugspreis monatlich Zl. 3,10 zuzügl. Trägerlohn bzw. Postzustellgebühren.
Erscheint jeweils zum 5. und 20. eines Monats. Bei höherer Gewalt oder sonstigen
Einwirkungen besteht für den Verlag keine Verpflichtung für eine Ersatzlieferung.

Anzeigenbedingungen: 1 mm hohe und 22 mm breite Zeile 50 Gr. Grundschrift
Nonpareille, Textspalte 1 mm Höhe und 94 mm Spaltenbreite Zl. 4.— Erm.
Grundpreise II. Preisliste Nr. 1. Briefanschr.: Agrarverlag, Krakau, Nürnbergstr. 5a
Telefon 116 79 und 116 80

Prenumerata miesięczna zł 3,10 plus opłata za dostawę wzgl. za przesyłkę
pocztową. Ukazuje się 5 i 20 każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy
innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania.

Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wys. i 22 szer. 50 gr. Pismo podstawowe Non-
pareille, szpaltła tekstowa 1 mm wys. i 94 szer. zł 4.— Zniżone ceny ogłoszeń
w Cenniku Nr. 1. Adres: Wydawn. Rolnicze, Krakau, Nürnbergstr. 5a.
Telefon: 116 79 i 116 80

Nr. 7

5. 4. 1942

Jahrgang - Rok II

Betriebswirtschaftliche Fragen im GG Zagadnienia gospodarki rolnej w GG

Die Landwirtschaft des Generalgouvernements steht heute vor einer gänzlich andersartigen Aufgabe als die des polnischen Staates vor dem Kriege. Die frühere Republik Polen war ein Agrarstaat und die Schwierigkeiten des Absatzes jedes Agrarüberschusses auf dem Weltmarkt verhielten jeden Anreiz zur Steigerung der Erzeugung je Flächeneinheit. Staatliche Agrarpolitik und private Betriebswirtschaft bezweckten daher lediglich die Lebensfähigkeit der landwirtschaftlichen Betriebe trotz ungünstiger Preisrelationen. Betriebswirtschaftlich gesehen beschränkte sich die Landwirtschaft auf die reine Nutzungswirtschaft, herab bis zur geschlossenen Naturalwirtschaft der bäuerlichen Betriebe fast ohne Marktverbundenheit mit dem ausschließlichen Zweck der Selbstversorgung der Familie.

Die Zielsetzung der Agrarpolitik im Generalgouvernement

Heute dagegen steht das Generalgouvernement vor der Aufgabe, eine zahlreiche Bevölkerung je km² von beschränkter landw. Nutzfläche zu ernähren, es ist somit vom Agrarüberschuss zum Agrarüberschuss-Land geworden. Diese Umstellung der Aufgabe ändert naturgemäß auch grundsätzlich die Zielsetzung sowohl der landwirtschaftlichen Agrarpolitik wie auch die der betriebswirtschaftlichen Ausrichtung des einzelnen Betriebes, und zwar müssen beide heute die intensive landwirtschaftliche Kulturwirtschaft zum Ziel haben, deren betriebswirtschaftlicher Kern in der Intensivierung, d. h. in der künstlichen Steigerung der Erträge je Flächeneinheit liegt.

Die landwirtschaftliche Betriebswirtschaft des Generalgouvernements ist somit gezwungen, sich der Zielsetzung anzupassen, die das betriebswirtschaftliche Trachten und Denken der Landwirtschaft im Deutschen Reich schon seit Jahrzehnten beherrscht. Die Erzeugungssteigerung durch Intensivierung schafft eine erhöhte Belieferung des Marktes mit landwirtschaftlichen Erzeugnissen einerseits und verlangt andererseits einen stärkeren Zukauf von Erzeugungsmitteln. Die Intensivierung wird somit eine wachsende Marktverbundenheit der Landwirtschaft zur Folge haben, die wiederum eine große Zahl neuer Probleme nach sich zieht.

Rolnictwo Generalnego Gubernatorstwa stoi dziś przed zupełnie innym zadaniem niż rolnictwo Państwa Polskiego przed wojną. Była Rzeczpospolita Polska miała charakter państwa rolnego i trudności, połączone ze zbytem nadwyżek rolnych na rynku światowym, odbierały wszelką zachętę do wzmożenia wydajności plonu z jednostki powierzchni. Państwowa polityka rolna i prywatna gospodarka rolnicza nie miały przeto innych celów na oku, jak tylko utrzymanie żywotności gospodarstw rolnych mimo niekorzystnych relacji cen. Z punktu widzenia organizacji prywatnych gospodarstw rolnych ograniczało się rolnictwo jedynie do czystej gospodarki użytkowej, dochodzącej w swej postaci najprymitywniejszej aż do zamkniętej w sobie gospodarki naturalnej gospodarstw włościańskich, prawie niczym nie związanych z rynkiem i niezależnych od niego, a widzących jedynie i wyłączny cel samozaopatrzenia rodziny.

Program polityki agrarnej w Gen. Gubernatorstwie

W przeciwieństwie do tego stoi dziś Generalne Gubernatorstwo przed niełatwym zadaniem wyżywienia licznie na każdym kilometrze kwadratowym osiadłej ludności z niewielkiego stosunkowo obszaru użytków rolnych, zmieniając się skutkiem tego z kraju o nadwyżce produkcji rolnej w kraj rolniczego niedoboru. To odwrócenie zadania musiało też siłą faktu zmienić zasadniczo zarówno cele wytyczne polityki agrarnej i orientację gospodarzą indywidualnych gospodarstw rolnych; tak pierwsza bowiem jak i drugie muszą widzieć dziś swój cel programowy w zaprowadzeniu intensywnej gospodarki kultur rolnych, której istotny sens gospodarczy leży w intensyfikacji, a więc w sztucznym podniesieniu wydajności plonu na jednostkę powierzchni.

W tych warunkach prywatne gospodarstwa rolne Generalnego Gubernatorstwa zmuszone są siłą rzeczy zorientować swój system gospodarowania według tych wytycznych, które — na płaszczyźnie indywidualnej gospodarki rolnej — już od dziesiątek lat opanowały praktykę i teorię rolniczą Rzeszy Niemieckiej. Zwiększenie produkcji rolnej drogą intensyfikacji uprawy stwarza z jednej strony silniejszy dopływ produktów rolnych na

Ein großes Hindernis steht jedoch im Generalgouvernement der Erreichung dieses Zieles entgegen, und das ist die starke ländliche Überbevölkerung, die vor allem in der Unzahl kleiner bäuerlicher Parzellenwirtschaften in Erscheinung tritt, die eine rationelle Wirtschaftsweise unter dem Einsatz neuzeitlicher Produktionsmittel und damit auch die Erzeugungssteigerung durch Intensivierung schärfstens behindert.

Kaum weniger als 100 Menschen je km² dürften heute im Generalgouvernement von der Landwirtschaft leben, während ein rationeller Betrieb der Landwirtschaft höchstens die Beschäftigung von 50 landwirtschaftlichen Berufstätigen je km² zuläßt, es sei denn, daß sie sich der Pflege höchstintensiver Spezialkulturen des Gemüse- und Obstbaus usw. widmen. Umso wichtiger ist dafür aber die Durchführung der Intensivierung in allen denjenigen landwirtschaftlichen Betrieben, die über eine ausreichende Ackernahrung im Sinne einer intensiven Kulturwirtschaft verfügen. Die wichtigsten Maßnahmen zur Erreichung der Höchstleistung einer intensiven Kulturwirtschaft sind in erster Linie folgende:

Aufbau der Viehwirtschaft.

Eine umfangreiche und leistungsfähige Viehhaltung ist einer der wichtigsten Grundpfeiler der intensiven Kulturwirtschaft. Besonders in der bäuerlichen Landwirtschaft bildet die intensive Veredelungswirtschaft den unerläßlichen Rückgrat der gesamten Betriebsführung. Im Generalgouvernement sind aber heute die Viehbestände zahlenmäßig wie auch im Hinblick auf ihre Leistung unzureichend. Schon im Sinne einer reichlichen Humusversorgung ist die Erhöhung und Verbesserung der Viehbestände in vielen Betrieben unerläßlich, wobei das Schwergewicht selbstverständlich der Rindviehhaltung zufällt.

Die Schweinehaltung ist demgegenüber nur eine Frage der zweckmäßigen Verwertung der Ackererzeugnisse. Allerdings bieten sich gerade für ihre Ausdehnung im Generalgouvernement die günstigsten natürlichen und wirtschaftlichen Voraussetzungen. Heute ist die Schweinehaltung hier, vor allem verglichen mit dem Deutschen Reich, unverhältnismäßig gering, bietet sie doch gerade in den bäuerlichen Betrieben die betriebswirtschaftlich gesündeste Verwertung der Kartoffel und damit überhaupt erst die Grundlage eines intensiven Kartoffelbaus. Die Grenze der zukünftigen Ausweitung der Schweinehaltung wird im Generalgouvernement allerdings durch die Tatsache bestimmt werden, inwieweit es die allgemeine Versorgungslage zuläßt, die Kartoffel als menschliches Nahrungsmittel unter erheblichem Verlust an Nährwerten in Schweinefleisch umzusetzen.

So müssen sowohl die agrarpolitischen wie die privatwirtschaftlich-betriebswirtschaftlichen Maßnahmen in erster Linie ihr Augenmerk auf einen ausreichenden Absatz und gute Verwertung von Vieh-Erzeugnissen richten.

Feldfutterbau und Verbesserung des Grünlandes

Hierdurch wird überhaupt erst die Lebensgrundlage einer leistungsfähigen Viehwirtschaft erstellt. Der Aufbau des Futterbaus ist somit von der Viehwirtschaft gänzlich unzertrennlich. Die Einführung einer geordneten Futterwirtschaft ist schon immer in der Entwicklung der Landwirtschaft aller Länder der bedeutungsvollste Schritt von der primitiven Nutzungswirtschaft zur intensiven Kulturwirtschaft gewesen. Im Generalgouvernement, besonders in den bäuerlichen Betrieben, lebt das Vieh, noch zumeist von den Hutweiden, auf den Rändern der Straßengraben oder von den Abfällen der Feldwirtschaft. Hier ist es jetzt die Aufgabe, die gesamte Viehhaltung zweckmäßig in die Betriebsorganisation aufzunehmen und einzuordnen. Wie überall im Osten, ist, abgesehen von dem schmalen Strich der Vorberge mit höheren Niederschlägen, der Futterbau angesichts der geringen Futterwüchsigkeit von Klima

rynki zbytu, z drugiej zaś strony zwiększa popyt na rozmaite pomocnicze środki wytwórcze. W ten sposób intensyfikacja produkcji rolnej prowadzi do coraz dalszego zacieśniania się węzłów rolnictwa z rynkiem, co znowuż wywołać musi cały szereg nowych zagadnień.

Osiągnięcie tego celu natrafia jednak w Generalnym Gubernatorstwie na bardzo poważną przeszkodę. Jest nią silne przeludnienie wsi, objawiające się przede wszystkim w nadmiarze drobnych gospodarstw włościańskich, a stanowiące główną przeszkodę w zaprowadzeniu racjonalnych metod gospodarki przy zastosowaniu nowoczesnych środków wytwórczych, a tym samym i w powiększeniu rozmiarów produkcji drogą intensyfikacji uprawy.

W obecnej chwili żyje w Generalnym Gubernatorstwie przeciętnie nie mniej niż 100 mieszkańców na kilometr kwadr. z rolnictwa, podczas gdy racjonalna gospodarka rolna nie pozwala zatrudnić na kilometrze kwadratowym więcej niż 50 osób zawodowo czynnych w rolnictwie, wjąwszy chyba tylko tych, którzy zajmują się uprawą wysoce intensywnych kultur specjalnych, jak uprawa owoców, jarzyn i t. p. Tym większej wagi nabiera przeto hasło intensyfikacji tych wszystkich gospodarstw rolnych, które posiadają możność należytego odżywiania gleby w sensie intensywnej gospodarki upraw rolnych. Osiągnięcie maksymalnej wydajności intensywnej kultury rolnej wymaga w pierwszym rzędzie zastosowania następujących najważniejszych środków:

Wzmocniony chów bydła

Jednym z podstawowych warunków intensywnej gospodarki rolnej jest chów bydła w większych rozmiarach i o możliwie dużej wydajności. Szczególnie w gospodarstwach włościańskich intensywna gospodarka uszlachetniająca stanowi nieodzowny trzon struktury całego gospodarstwa. Niestety pogłowie bydła, jakie posiada dziś Generalne Gubernatorstwo, przedstawia się zarówno liczebnie jak i pod względem swej wydajności zgoła niewystarczająco. Już choćby sam wzgląd na dostatecznie obfite zasilanie gleby próchnicą czyni ilościową i jakościową poprawę żywych inwentarzy w wielu naszych gospodarstwach rzeczą nieodzowną, przy czym główny nacisk spoczywać musi, rzecz jasna, na chowie bydła rogatego.

W przeciwnieństwie do tego chów trzody chlewnej jest jedynie sprawą celowego wykorzystania produktów rolnych. Rozszerzeniu tej gałęzi gospodarki sprzyjają w Generalnym Gubernatorstwie jak najbardziej dogodne, naturalne i gospodarcze warunki. Chów trzody chlewnej jest tutaj obecnie, zwłaszcza w porównaniu z Rzeszą Niemiecką, nieproporcjonalnie słaby, bo przecież pozwala on, zwłaszcza w gospodarstwach włościańskich, na najracjonalniejszy gospodarczo sposób użytkowania ziemniaków, a tym samym stwarza wogóle podstawę dla intensywnej ich uprawy. Granice powiększenia w przyszłości rozmiarów chowu trzody chlewnej w Generalnym Gubernatorstwie będą zresztą zależały od tego, jak dalece ogólna sytuacja aprowizacyjna pozwoli na obrócenie tak ważnego środka wyżywienia ludzi, jakim są ziemniaki, i to ze znacznym ubytkiem wartości odżywczych, na mięso i tłuszcz wieprzowy.

Jak wynika z tych rozważań, zarówno posunięcia polityki agrarnej jak i zamierzenia gospodarstw prywatnych będą musiały zwrócić baczną uwagę na konieczność zapewnienia dostatecznego zbytu oraz dobrego użytkowania bydła i produktów zwierzęcych.

Polowa gospodarka pastwenna i melioracja

W słowach tych mieści się zarazem pierwszy i kardynalny warunek wszelkiego wydajnego chowu bydła. Osiągnięcie tego ostatniego celu jest tedy wręcz nie do pomyślenia bez rozbudowy gospodarki pastwennej. Za-

und Boden kein sehr einfaches Problem. Immerhin zeigen uns die in Ostdeutschland während der letzten Jahre erzielten Erfolge mit verstärkter Einführung der Luzerne, der Silage und des Zwischenfruchtbaus, daß auch im Kontinentalklima eine ausreichende Futtermittelversorgung hochwertiger Rindviehbestände durchaus möglich ist. Gerade dem Zwischenfruchtbau bieten die natürlichen Verhältnisse im Generalgouvernement durchaus günstige Voraussetzungen.

Ausweitung des Hackfruchtbaues

Er ist der zweite der Grundpfeiler der intensiven Kulturwirtschaft. Neben der Viehwirtschaft verlangt der Hackfruchtbau den stärksten Einsatz von Kapital und Arbeit einerseits und sichert die höchste Erzeugung andererseits. Besonders die schwierige Aufgabe der ausreichenden Ernährung der Bevölkerung eines Landes auf engem Raum kann durch nichts so erfolgreich gelöst werden, wie durch die hohen Nährwertträge je ha beim Hackfruchtbau. Nichts hilft daher so sehr zur Förderung der Intensivierung und damit der Erzeugungssteigerung in der Landwirtschaft, wie ausreichende Absatzverhältnisse für alle Hackfrüchte.

Dabei sind im Generalgouvernement sowohl die natürlichen wie vor allem die wirtschaftlichen Vorbedingungen für den Hackfruchtbau angesichts der sehr reichlich zur Verfügung stehenden menschlichen Arbeitskräfte außerordentlich günstig. Intensive Viehwirtschaft und ausgedehnter Hackfruchtbau sind die beiden Grundpfeiler der landwirtschaftlichen Kulturwirtschaft, die sich in der zweckmäßig zu ergänzen haben.

Gesteigerter Einsatz von Erzeugungsmitteln

Die Landwirtschaft des Generalgouvernements kann angesichts der reichlich vorhandenen Arbeitskräfte durchaus arbeitsintensiv wirtschaften. Aber der hohe Einsatz von Arbeitskräften wird im Sinne der Intensivierung nur dann zu der gewünschten Steigerung der Erträge führen, wenn er durch einen entsprechend angepaßten Kapitaleinsatz, mit Handelsdünger, Maschinen, Geräten, Futtermitteln usw. ergänzt wird. Hier kommt vor allem der gesteigerten Anwendung von Handelsdüngemitteln größte Bedeutung zu. Der Einsatz von neuzeitlichen Maschinen und Geräten soll im Generalgouvernement in erster Linie die Qualität der Arbeit verbessern.

Nur die sachgemäße Abstimmung von Arbeits- und Kapitaleinsatz aufeinander ergibt die intensive Kulturwirtschaft. Das Geheimnis zur Lösung dieses Problems liegt in der Gestaltung der Preisrelationen zwischen landwirtschaftlichen Erzeugnissen einerseits und den Erzeugungsmitteln andererseits. In der Republik Polen vor dem Kriege waren diese Preisrelationen gänzlich unzureichend, um überhaupt einen gesteigerten Kapitaleinsatz in der Landwirtschaft wirtschaftlich zu gestalten. Das Deutsche Reich verfügt seit Jahren über sehr günstige Preisrelationen im Sinne des gesteigerten Kapitaleinsatzes der Intensivierung, denen weitgehend die Erfolge der Erzeugungssteigerung in den letzten Jahren zu verdanken sind.

Das Generalgouvernement verfügt demgegenüber über die günstigeren Landarbeiterverhältnisse, während die Gestaltung der Preisrelationen auch heute noch auf erhebliche Schwierigkeiten stößt, denn einerseits haben sich wohl die Möglichkeiten des Absatzes der landwirtschaftlichen Erzeugnisse im Gebiet erheblich gebessert, da der Zwang des Exports fortgefallen ist, zum anderen aber ist die entsprechende Anpassung der Preise der industriell hergestellten Erzeugungsmittel auch heute noch sehr schwierig, weil das Generalgouvernement auf den Import von Rohstoffen und Fertigwaren angewiesen ist. Hier wird es die besondere Aufgabe der staatlichen Agrarpolitik sein müssen, die Preisrelationen zugunsten der Intensivierung weiterhin zu verbessern.

Prof. Dr. Blohm

prowadzenie racjonalnej gospodarki pastwowej było w dziejach rozwoju rolnictwa wszystkich krajów momentem przełomowym w przejściu od prymitywnej gospodarki użytkowej do intensywnej gospodarki kultur rolnych. W Generalnym Gubernatorstwie, zwłaszcza zaś w gospodarstwach włościańskich, było żywi się głównie na pastwiskach, przy rowach przydrożnych lub z odpadków gospodarki polowej. Zadanie chwili obecnej polega tu na organicznym zespoleniu chowu bydła z całością struktury gospodarczej poszczególnych gospodarstw. Jak wszędzie na wschodzie, pomijając tylko wąską, obfitującą w opady strefę pogórza, nie sprzyjającą na ogół bujnemu porostowi roślin pastwowych warunki klimatu i gleby czynią gospodarkę pastewną zagadnieniem dość skomplikowanym. Dodatkowo wyniki wszakże, osiągnięte w ciągu ostatnich lat we wschodnich Niemczech dzięki zwiększeniu uprawy lucerny, stosowaniu silosów oraz uprawy międzyplonów dowodzą, że nawet w klimacie kontynentalnym możliwe jest dostatecznie obfite zaopatrzenie w paszę szlachetnych ras bydła rogatego. Szczególnie dla uprawy międzyplonów istnieją w Generalnym Gubernatorstwie nadzwyczaj pomyślne warunki naturalne.

Powiększenie uprawy okopowych

Jest ono drugim z kolei fundamentem intensywnej gospodarki rolnej. Uprawa okopowych wymaga wprawdzie największego — poza chowem bydła — nakładu kapitału i pracy, odwdzięcza się jednak za nie najwyższą wydajnością plonów. Zwłaszcza tam, gdzie istnieje zagadnienie dostatecznego wyżywienia ludności całego kraju, zamkniętej w ciasnych granicach, niełatwe to zadanie nie może być rozwiązane skuteczniej, niż wzmoczoną uprawą okopowych z uwagi na wysoką wartość odżywczą ich plonu z hektara. W tych warunkach nie można niczym przyczynić się skuteczniej do intensyfikacji a tym samym do podniesienia produkcji rolnej, jak stworzeniem dogodnych warunków zbytu dla wszelakich roślin okopowych oraz korzystnej relacji cen przy ich zużycowaniu.

Dość trzeba, że w Generalnym Gubernatorstwie istnieją dla uprawy okopowych wyjątkowo korzystne warunki, zarówno naturalne jak i gospodarcze, dzięki bardzo znacznej podaży rąk do pracy. Intensywny chów bydła i rozwinięta na dużą skalę uprawa okopowych — oto dwie główne dźwignie uprawowej gospodarki rolnej, które powinny się nawzajem uzupełniać w strukturze każdego gospodarstwa.

Wzmoczony nakład środków produkcji

Dzięki wielkiej podaży rąk do pracy rolnictwo Generalnego Gubernatorstwa posiada potrzebne warunki dla przejścia do bardzo nawet intensywnej gospodarki. Ale i najwyższy nawet wkład sił roboczych nie przyniesie (w sensie intensyfikacji) pożądanego zwiększenia plonów, o ile nie uzupełni go odpowiedni nakład kapitału, sztucznych nawozów, maszyn, narzędzi, paszy i t. p.

Najważniejszą rolę odgrywa tu przede wszystkim zwiększone zastosowanie sztucznych nawozów. Stosowanie w Generalnym Gubernatorstwie nowoczesnych maszyn i narzędzi ma na celu przede wszystkim udoskonalenie metod pracy, nie może ono jednak w żadnym razie stać się środkiem zastąpienia pracy ludzkiej maszyną, tak jak to dziś dzieje się w Rzeszy.

Tylko umiejętne i trafne zestrojenie nakładu pracy z nakładem kapitału może prowadzić do intensywnej gospodarki rolnej. Klucz do rozwiązania tej trudności tkwi w należyтым ukształtowaniu się relacji pomiędzy cenami plonów rolnych z jednej a cenami środków produkcji rolnej z drugiej strony.

Die Honigwirtschaft im Generalgouvernement Gospodarka miodem w Generalnym Gubernatorstwie

Von Hermann Briegerl, Krakau

Viel Wenig machen ein Viel! Nirgendwo bewahrheitet sich dieses alte Sprichwort besser als beim Sammelfleiß der Bienen. Viele Millionen Blüten müssen von ihnen befliegen werden, um ein Kilo Honig einzutragen, und es gibt geradezu eine astronomische Zahl, würde man die Anzahl der Blüten errechnen, die von den nimmermüden Immen besucht werden müssen, um die hunderttausende Kilo Honig zusammenzubringen, die in einem Jahr jetzt im Generalgouvernement erfaßt werden.

Aufbau der Erfassung und Bearbeitung

Viele hunderttausende Kilo Honig sind es, die jährlich die Bienenzucht im Generalgouvernement erzeugt, und es ist daher nicht verwunderlich, daß die Regierung, Abtlg. Ernährung und Landwirtschaft, auch dieses Erzeugnis in ihre Betreuung genommen hat. Reiner Bienenhonig ist nicht nur ein sehr wertvolles Nahrungsmittel, er ist vielmehr auch Heilmittel zugleich — das Edelste aller Naturprodukte.

Um sowohl den Bienenzüchter zu helfen, als auch die gesamte Bienenzucht und Honigwirtschaft, die im ehemaligen Polen stark vernachlässigt war, zielsicher auf- und auszubauen, wurde der Gang des Honigs vom Erzeuger bis zum Verbraucher sorgfältigst geregelt. Erfassungsorganisationen, die über das ganze GG. verzweigt und verästelt sind, übernehmen ihn heute, um ihn an eine Zentralstelle, dem Prüf-, Klär- und Groß-Abfüllbetrieb, zu liefern.

Das war zuerst einmal notwendig, um überhaupt in einer Zentralstelle zu untersuchen und festzustellen, welche Honigsorten anfallen und in welchem Verhältnis zueinander und um ihre beste Verwertung festzulegen. Bienenhonig ist ein ganz besonderes Erzeugnis, dessen Prüfung, Bearbeitung und Überführung in den Verbrauch nicht nur den tüchtigen Kaufmann, sondern ebenso den ganzen Fachmann, ja beinahe Wissenschaftler voraussetzt. Das Zentral-Honiglager spiegelt die ganze Blütenpracht des Landes wieder, zeigt eindeutig die verschiedenen Nektarquellen der einzelnen Distrikte, Kreise und Sammelstellen.

Wie sah die Honigwirtschaft früher aus?

Eine Kette von Schwierigkeiten und Mühen war bei dem ganzen Aufbau der Organisation und der Errichtung des Betriebes der Zentralstelle zu überwinden. Ganz im Gegensatz zu den Verhältnissen im Reich war im ehemaligen Polen auf diesem Gebiet nichts oder so gut wie nichts geschehen oder vorhanden. Der an sich wertvolle Honig (der nach den Trachtquellen hier geschmacklich teilweise stark von dem im Reich geernteten Honig abweicht), gelangte fast ausnahmslos in die Metfabriken und Honigbäckereien. Es gab keinen Fach-Großhandel, von einer Spezial-Honigbearbeitung gar nicht zu reden. Dabei ist doch jedem Kenner dieses wertvollen Naturproduktes bekannt, daß weder in Form des Mets noch des Honigkuchens der Honig seine wertvollen Bestandteile dem menschlichen Körper zuführt. Wie im Reich gehört er sorgfältig fachmännisch auf Reinheit und Reifezustand geprüft, geklärt und sauber in Gläser verfüllt auf den Tisch des Verbrauchers.

Der polnische Bienenzüchter hatte weder geeignete Sammel- oder gar Honigtransportgefäße, ja er wußte nicht einmal, wie er ihn selbst bei Stellung eines geeigneten Gefäßes einigermaßen versaunderfertig machen sollte. So wußte die Zentralerfassungsstelle, angefangen von der Stellung des Versandgefäßes für

Ziarnko do ziarnka a zbierze się miarkal! Stare to przyślowie chyba nigdzie nie sprawdza się tak dosłownie jak w zbiorowym znoju pszczół. Ileż milionów kwiatów oblecieć muszą niestrudzone skrzydlate pracownice, zanim zniosą do swego spichlerza jeden kilogram miodu, a ilość ta urośnie już do cyfr wprost astronomicznych, jeżeli pomnożymy ją przez setki tysięcy kilogramów miodu, jakich dosięga dziś coroczny plon ujęcia w Generalnym Gubernatorstwie.

Organizacja ujęcia i obróbki

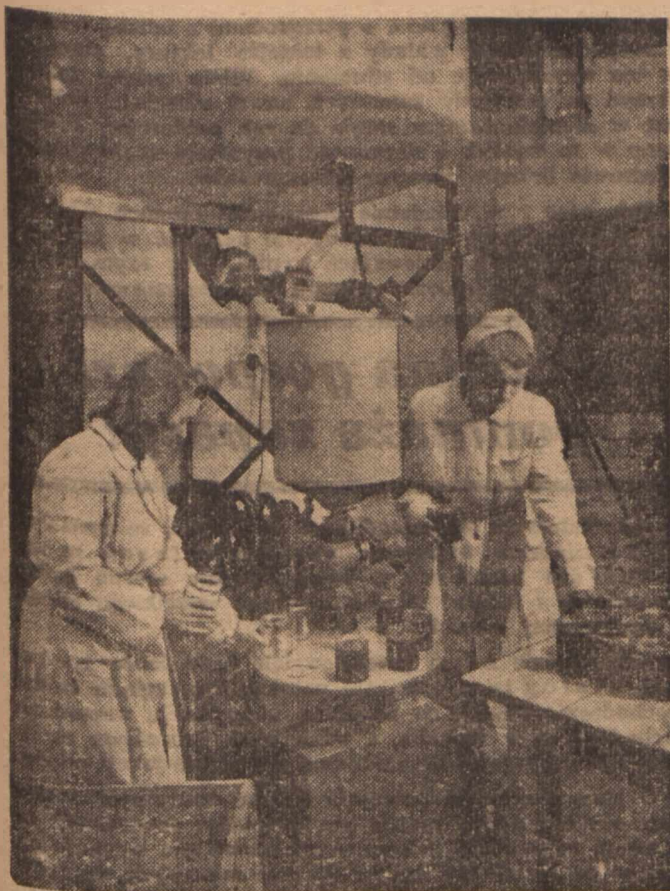
Ilości miodu bowiem, jakie przynosi dziś pszczelarstwo Generalnego Gubernatorstwa, idą w setki tysięcy kilogramów rocznie, nie też dziwnie, że Rząd (Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa) wziął także i tę gałąź produkcji pod swą opiekę. Czysty miód pszczelny jest nie tylko bardzo wartościowym środkiem żywności, ale jednocześnie też zjawianym środkiem leczniczym i w ogóle najszlachetniejszym płodem naturalnym.

Należało tedy zarówno użyzyć pomocy wysiłkom pszczelarzy, jak i pszczelarstwo i gospodarkę miodem, w b. Państwie Polskim mocno zaniedbaną, celowo zorganizować i doprowadzić do rozkwitu, — to zaś wymagało ścisłego unormowania całej drogi, jaką odhywa miód, począwszy od wytwórcy a skończywszy na spożywcę. Produkcję miodu przejmują dziś w swe ręce rozgałęziony na całe Generalne Gubernatorstwo aparat organizacyjny akcji ujęcia, którego zadaniem jest skupienie całej ujętej produkcji w jednym centralnym punkcie, t. j. w wielkim zakładzie dla badania, oczyszczania i rozlewania miodu.

Dzięki takiej centralizacji uzyskano z jednej strony możliwość centralnego badania i klasyfikowania całej dostarczonej produkcji miodu pod względem jakości i ilości poszczególnych odmian, z drugiej zaś strony trafnego decydowania o jej najbardziej celowym zużyciu. Miód pszczelny bowiem jest to produkt o bardzo specjalnych właściwościach, a umiejętne badanie go, obrabianie i racjonalny sposób dostarczenia konsumentowi wymagają nie tylko zdolnych kupców, ale również niemal nawet uczonych specjalistów. Centralna zbiornica miodu odzwierciedla w sobie całość kwiecistej szaty kraju, pozwala odróżnić od siebie rozmaite źródła nektaru, właściwe różnym okrogom i powiatom, a nawet rejonom poszczególnych stacji zbiorczych.

Jak wyglądała dawniej gospodarka miodną?

Zanim jednak zdołano wznieść gmach całej tej organizacji, zanim wykończono i uruchomiono centralną zbiornicę miodu, trzeba było przezwyciężyć wiele trudności i przeszkód. W b. Państwie Polskim nie uczyniono prawie nic na tym polu w porównaniu z poziomem, jaki sprawa ta osiągnęła już w Rzeszy. Miód pszczelny był tu wprawdzie sam przez się produktem wysokiej jakości (o smaku zresztą po części dość znacznie różniącym się od miodu zbieranego w Rzeszy), ale szedł on prawie wyłącznie na potrzeby miodosytni i wytwórni pierników. Fachowego handlu hurtowego miodem braku tu zupełnie, nie troszczono się też o jego oczyszczanie. Przy tym wiadomy jest każdemu znawcy tego cennego produktu fakt, że miód pszczelny po przeróbce na miód pitny lub pierniki traci swoje cenne dla ludzkiego organizmu składniki. Dlatego powinien on, podobnie jak się to dzieje w Rzeszy, po starannej fachowej kontroli, w stanie czystym i dojrzałym, zamknięty w czystych naczyniach, zjawiać się w swej naturalnej postaci na stole konsumenta.

Füllung der Gläser

Napełnianie słoików

den Imker bzw. die Erfassungsstelle bis zur Verfügungstellung des Glases für den Verbraucher auf der ganzen Linie restlos neue und vollkommene Aufbauarbeit leisten. Tausende von bewährten Honigeimern und Fässern wurden von der Zentralstelle an alle Sammelstationen verteilt. Unterrichtende Kurse wurden in den verschiedenen Gebieten abgehalten, um die den Erfassungsstellen beigegebenen Bienenzüchter in der Beurteilung und Klassifizierung des Honigs zu unterrichten.

Der Zentralbetrieb

In einem eigens unter der Leitung eines anerkannten und ersten Fachmannes aus dem Reich vollkommen neu erstellten Klär- und Honigabfüllbetriebes werden die eingegangenen Honige zuerst einer gewissenhaften Prüfung auf Blütenherkunft, Ausgereiftsein und Reinheit unterzogen. Gleichzeitig erfolgt die Einteilung in die einzelnen Sorten, wobei hier im Generalgouvernement der Gehalt von Honig aus den Blüten des Buchweizens eine wesentliche Rolle spielt. Die einzelnen Sorten werden dann in Spezialapparaten, die jeder für sich mehrere tausend Kilo fassen, sorgfältigst erwärmt, gerade den Honig aus dem kristallisierten in den flüssigen Zustand überführend. Danach passiert der flüssige Honig Siebe und Filtertücher, um schließlich, von allen Blütenstaub-, Wachs-, und sonstigen zahlreichen, keinesfalls hineingehörenden Teilen und Teilchen befreit, durch Füllmaschinen in

Polen pszczelarz nie posiadał odpowiednich naczyń do przechowywania, a tym mniej do transportu miodu, a choćby je nawet posiadał, nie umiałby przysposobić miodu do wysyłki. W tych warunkach centralna zbiornica miodu musiała wziąć na siebie zadanie stworzenia całkowitej i od podstaw zupełnie nowej organizacji, poczynając od dostarczenia pszczelarzom i stacjom ujęcia naczyń zdalnych do transportu miodu, a kończąc na dostarczeniu potrzebnych dla konsumpcji słoików. Tysiące wiader i beczek na miód rozdzieliła centrala pomiędzy wszystkie zbiornice miodu. W rozmaitych stronach kraju odbyły kursy informacyjne celem wykształcenia przydzielonych do poszczególnych zbiornic bartników w ocenie jakości i klasyfikacji miodu.

Zakład centralny

W nowo otwartym specjalnym zakładzie dla oczyszczania i rozlewania miodu, zbudowanym pod kierunkiem jednego z najpierwszych fachowców z Rzeszy, nadsyłane partie miodu bada się starannie i sortuje podług gatunków kwiatów oraz podług stopnia dojrzałości i czystości. Jednocześnie z tym odbywa się sortowanie miodu na poszczególne odmiany, przy czym wybitną rolę odgrywa tu, w Generalnym Gubernatorstwie, zawartość odmiany pochodzącej z kwiecica gryki cz. tatarskiej. Rozsortowane już odmiany miodu ogrzewa się następnie z zachowaniem wszelkich ostrożności w specjalnych aparatach, mieszczących po kilka tysięcy kilogramów, w których miód przechodzi ze stanu krystalicznego w stan ciekły. Po doprowadzeniu do stanu ciekłego przepuszcza się miód przez siła i filtry płócienne, z których, pozbawiony cząstek pyłu kwiatowego i wosku oraz wszelkich innych obcych substancji i cząstek, rozlewany jest przy pomocy odpowiednich maszyn w słoje. Dodać trzeba, że nabycie i ustawienie wszystkich aparatów potrzebnych dla uruchomienia tego zakładu wymagało wielu trudów i wysiłków, aparaty bowiem używane do obróbki miodu nie są fabrykowane seryjnie, lecz wykonywane na indywidualne zamówienie, odpowiednio do rozmiarów wytwórni i wyrabianych rodzajów miodu.

Niemale trudności nastąpiło też należyte rozwiązanie sprawy opakowania miodu, gdyż cenny ten produkt po rozlaniu w słoje wymaga nader starannego opakowania. Gotowe słoje z miodem po 25 sztuk opakowuje się

Lagerraum

Magazyn

die Gläser zu gelangen. Die Anschaffung und der Einbau aller für den Betrieb benötigten Apparate war eine besonders schwierige Arbeit; denn die für eine Honigbearbeitung notwendige Apparatur wird nicht etwa serienmäßig hergestellt, sondern muß dem Umfang des Betriebes und den zu bearbeitend den Honigen entsprechend gesondert angefertigt werden.

Nicht zuletzt war auch bei der Lösung der Verpackungsfrage eine Unmenge von Schwierigkeiten zu überwinden, denn das wertvolle Gut im Glas braucht eine sorgfältige Verpackung. Je 25 Glas werden in einer Kiste, die mit Wellpapp-Fächereinsätzen und Wellpapp-Einlagen ausgestattet ist, sauberst und bruchstark verpackt. Manche der vielen tausend dieser Kisten hat schon über vielleicht eben so weite Entfernung hin heil den Empfänger erreicht und für die Mühen aller Beteiligten ebensoviel Freude und Stärkung bei den Empfängern ausgelöst.

Man ist also auch auf dem Gebiet der Honigwirtschaft im Generalgouvernement in kürzester Frist zu einem erstaunlichen Ergebnis gekommen, und der Aus- und Aufbau geht weiter. Im Besonderen beabsichtigt der Zentralbetrieb, demnächst ein eigenes Untersuchungslaboratorium anzugliedern, in dem alle verdächtigen Honige auf Reinheit chemisch untersucht werden können.

Hand in Hand damit sollen genaue biologische Untersuchungen angestellt werden, um eine Trachtenübersicht zu schaffen, aus der alle maßgeblichen Honigtrachtquellen in den verschiedenen Teilen des Generalgouvernements ersichtlich sind.

Der im Auftrage der Regierung geschaffene Zentralbearbeitungsbetrieb steht, um nicht mehr zu sagen, seiner umfangreichen Aufgabe entsprechend nicht hinter den größten und besten Betrieben des Reiches an Größe und Leistung zurück.

starannie w skrzynie z przegrodami z falistej tektury i zaopatrzone we wkłady z takieje tektury, chroniąc w ten sposób słoje od stłuczenia. Wiele tysięcy takich skrzyń po przebyciu znacznych nawet odległości dotarło już w nieuszkodzonym stanie do rąk odbiorców, a włożony w to wysiłek i staranność przyniosły wiele radości i zdrowia liczny rzeszom konsumentów.

Tak więc i w dziedzinie gospodarki miodem zdołano już w Generalnym Gubernatorstwie osiągnąć w jak najkrótszym czasie zdumiewające wyniki, przy czym dalsza organizacja i rozbudowa posuwa się nieprzerwanie na-

Oszczędna gospodarka pomnaża zapasy!

przód. Należy tu w szczególności nadmienić, że centralny zakład zamierza niebawem uruchomić własne laboratorium badawcze, w którym będzie można badać chemicznie i ustalać stopień czystości wszelkiego miodu o podejrzanym jakości.

Jednocześnie z tym przedsięwzięcie będą ściśle badania biologiczne w celu uzyskania przeglądu źródeł pochodzenia miodu, co umożliwi klasyfikację wszystkich wchodzących w rachubę, a właściwych rozmaitym okolicom Generalnego Gubernatorstwa źródeł produkcji miodu.

O stworzonym na polecenie Rządu centralnym zakładzie obróbki miodu można bez przesady powiedzieć, że z uwagi na rozległy zakres swych zadań nie ustępuje on ani co do rozmiarów ani co do poziomu swych wyników największym i najwyższym zakładom tego rodzaju w Rzeszy.

Schließung der Eiweißlücke Zapelnienie luki białkowej

Die Eiweißzeugung und zwar sowohl solche pflanzlicher wie auch tierischer Herkunft ist für Europa immer ein Problem gewesen, seit die Bevölkerung dieses Kontinentes in einem ständigem Wachstum begriffen ist, das in einigen Ländern — ernährungswirtschaftlich gesehen — die Überbevölkerung zu einer schweren Sorge lieB.

In normalen Zeiten kann natürlich dem Mangel durch entsprechende Einfuhr gesteuert werden — sofern die Möglichkeit dazu devisentechnisch vorhanden ist, d. h., wenn entweder ausreichende Auslandsguthaben bestehen, oder aber die Ausfuhr in der Lage ist, die für die Einfuhr benötigten Devisen zu beschaffen und die Zahlungsbilanz dadurch auszugleichen. Fehlen jedoch diese Voraussetzungen, oder sind sie nicht in ausreichendem Maße gegeben, so müssen sich zwangsläufig Ernährungsschwierigkeiten daraus ergeben.

Es soll nun einmal an dieser Stelle vom Futtereiweiß, das für die Tierhaltung von ausschlaggebender Bedeutung ist, die Rede sein. Wie fast überall in Europa wurde auch im ehemaligen Polen ein großer Teil des Bedarfes an sogenanntem Kraftfutter vorzugsweise von Übersee eingeführt.

Damit aber kam die Landwirtschaft in Abhängigkeit von Faktoren die außerhalb des Landes lagen und auf die im Ernstfalle keinerlei Einfluß genommen werden konnte. Schon in Friedenszeiten sind daher allenthalben Bestrebungen im Gange gewesen, diesem Übelstande abzuwehren. Verschiedentlich konnten auch neue Möglichkeiten zur

Produktion białka tak pochodzenia roślinnego jak i zwierzęcego stała się od czasu jak zaludnienie kontynentu europejskiego zmierza w kierunku stałego wzrostu, nie lada problemem, który w niejednym kraju urastał pod względem gospodarki wyżywienia do rzędu poważnej troski.

W czasach normalnych może brak tego rodzaju być normowany drogą odpowiedniego importu, pod warunkiem, że pozwalają na to stosunki dewizowe, t. zn., jeżeli do dyspozycji stoi odpowiedni portfel dewizowy, albo też eksport jest w stanie dostarczyć potrzebnej dla importu ilości dewiz i wyrównać w ten sposób bilans płatniczy. Brakujące jednak lub ograniczone możliwości pod tym względem powodują w konsekwencji nieuchronnie powstawanie trudności aprowizacyjnych.

W niniejszym artykule chcemy omówić sprawę białka pastewnego, które ma decydujące znaczenie w dziedzinie hodowli zwierząt. Jak wszędzie w Europie, tak i w Polsce większą część zapotrzebowania na t. zw. „pasze treściwe“ pokrywano z przywozu zamorskiego. Tym samym jednak gospodarka rolna uzależniała się od czynników znajdujących się poza granicami kraju; na te czynniki w czasach trudnych nie można było skutecznie wpływać.

Dlatego już w czasie pokoju poczyniono szereg starań w kierunku zapobieżenia ewentualnym trudnościom pod tym względem. W wielu wypadkach znaleziono też nowe możliwości zabezpieczenia i utrzymania stanu pogłowia zwierzęcego, chodził tylko o to, aby uzyskane na tym polu

Sicherung und Erhaltung des Viehbestandes gefunden werden. Es kommt nunmehr darauf an, die auf diesem Gebiet gewonnenen Erfahrungen der Landwirtschaft des Generalgouvernements nutzbar zu machen. Auch hier ist der Mangel an Mengen Eiweißkraftfutter spürbar geworden.

Neben anderen Möglichkeiten soll insbesondere auf die des Anbaues der Süßlupine hingewiesen werden. Die bittere Lupine war auch früher schon in Polen bekannt und wurde, wenn auch nicht in großem Umfange, zur Gründüngung angepflanzt. Im übrigen kann sie als Tierfutter wegen ihres Gehaltes an Bitterstoff (Alkaloid) nicht infrage, nur von Schafen wurde sie gern gefressen. Durch das im Jahre 1927 gegründete Kaiser-Wilhelm-Institut für Züchtungsforschung in Müncheberg sind jedoch nunmehr Pflanzen gezüchtet worden, die den hohen Eiweißprozentatz der bitteren Lupine mit Alkaloidfreiheit vereinen und ein geradezu ideales Eiweißfuttermittel darstellen. Damit ist in langjähriger wissenschaftlicher und züchterischer Kleinarbeit eine Großtat vollbracht worden, deren Folgen für die europäische Landwirtschaft sich vorläufig noch gar nicht absehen lassen. Dazu kommt, daß die Süßlupine auch bei leichten und leichtesten Böden noch immer reichliche Erträge bringt und überdies den Boden durch Stickstoffanreicherung nicht unwesentlich verbessert.

Für das Generalgouvernement würden sich aus dem Anbau der Süßlupine neue Möglichkeiten, vor allem was die Steigerung der Viehhaltung anbelangt, ergeben. Denn die Süßlupine enthält in ihren Samen bis etwa 40% für die tierische Ernährung geeignetes, also verdauliches Eiweiß. Die Körner der Süßlupine stellen somit als Schrot ein geradezu ideales Kraftfutter dar. Aber auch in Gestalt von Grün- und Gärfutter hat die Süßlupine noch immer einen hohen Nährwert, der Eiweißgehalt beträgt in diesem Falle 2,5 v. H.

Nach den bisherigen Erfahrungen kann man beim Anbau zur Körnergewinnung durchschnittlich mit einem Ertrag von 14 Doppelzentnern pro Hektar rechnen. Die Grünfutttergewinnung ergibt etwa 300 dz je ha im Hauptfruchtbau und etwa 200 dz im Zwischenfruchtbau. Unter Zugrundelegung der obigen Roh-eiweißzahlen von 40 bzw. 21½% werden also theoretisch bei Körnergewinnung 5,6 dz Roh-eiweiß je ha, bei Grünfutter im Hauptfruchtbau sogar 7,5 dz und im Zwischenfruchtbau immer noch 5 dz Roh-eiweiß gewonnen.

Es liegt durchaus im Bereich der Möglichkeit, daß die Süßlupine auch als menschliches Nahrungsmittel eine bedeutende Rolle spielen und ähnlich wie die Sojabohne verwertet werden wird.

doświadczenia uprzystępnie gospodarce rolnej Generalnego Gubernatorstwa. I tu bowiem od czasu kiedy skutki działań wojennych wpłynęły na istotną zmianę warunków rolnictwa i od kiedy tubylcza ludność musiała podwyższyć swoją zdolność produkcyjną, dał się odczuć brak wystarczających zapasów paszy treściwej o zawartości białka.

Między innymi należy zwrócić uwagę na uprawę lubinu słodkiego. Lubin gorzki był dawniej również znany w Polsce; uprawiano go, aczkolwiek w szczupłym stosunkowo zakresie, jako nawóz zielony. Jako pasza jednak nie wchodził on w rachubę z powodu zawartości gorzkiego alkaloidu, jedynie owce jadły go chętnie. W utworzonym w roku 1927 w Münchebergu Instytucie Badania Hodowli wyhodowano odmianę lubinu, która pozbawiona zawartości gorzkich alkaloidów a bogata w białko stanowi idealną paszę białkową. W ten sposób drogą długoletnich szczegółowych badań dokonano wielkiej pracy, której skutki dla rolnictwa europejskiego nie dadzą się jeszcze okiem ogarnąć. Do tego jeszcze daje lubin słodki również na lżejszych i nawet bardzo lekkich glebach wcale obfite plony a ponadto ulepsza glebę przez wzbogacenie jej w azot.

Dla Generalnego Gubernatorstwa powstałyby przez uprawę lubinu słodkiego nowe możliwości, przede wszystkim w dziedzinie hodowli bydła, nasienie bowiem lubinu słodkiego zawiera blisko 40% białka zdatnego do żywienia zwierząt, a więc strawnego. Ześrutowane ziarna lubinu słodkiego stanowią więc idealny rodzaj paszy treściwej. Również jako pasza zielona i kiszonka posiada lubin słodki jeszcze wysoką wartość odżywczą, zawiera bowiem w tej postaci 2,5% białka.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń można liczyć przy uprawie na ziarno na plon w wysokości 14 kwintali z hektara. Wydajność paszy zielonej z hektara wynosi około 300 kwintali przy uprawie głównej i około 200 kwintali przy międzyplonie. Opierając się na wyżej podanych odsetkach zawartości białka: 40% i 2,5%, osiąga się teoretycznie z hektara w nasionach 5,6 kwintali a w paszy zielonej przy uprawie głównej nawet 7,5 kwintali, natomiast przy uprawie jako międzyplon 5 kwintali białka surowego.

Jest rzeczą zupełnie możliwą, że lubin słodki będzie odgrywał również w żywieniu ludzkim niepoślednią rolę i że zostanie tak samo zużytkowany, jak nasiona soi. Próby wykazały, że mąka ze słodkiego lubinu jest całkiem smaczna i zdrowa. Ominięcie drogi produkcyjnej białka poprzez zwierzęta dałoby olbrzymie korzyści. Rozwój badań w tej dziedzinie nie jest jeszcze ukończony, nie mniej można już dziś stwierdzić, że lubin słodki uzyska w gospodarce rolnej całej Europy, a zwłaszcza jej terenów wschodnich, decydujące znaczenie.

H. P.

Die Preisregelung als Mittel der Marktordnung Regulacja cen, jako środek uporządkowania rynku

Von Hans E. Huppelsberg, Krakau

Im liberalen Wirtschaftssystem war der Preis das Ergebnis des freien Kräftespieles; Angebot und Nachfrage, das Gewinnstreben des Wettbewerbes waren die Elemente der Preisbildung. Zeiten und Gebiete des Überschusses wiesen daher gedrückte Preise, Zeiten und Gebiete des Mangels oft unverhältnismäßig hohe Preissteigerungen auf. Hinzu kamen die Unterschiede, die sich bei markungünstiger Lage mit Rücksicht auf die Transportkosten für die Erzeugerpreise ergaben, obwohl die Erzeugerkosten nicht geringer sind.

In der landwirtschaftlichen Marktordnung dagegen dient der geregelte Preis dem höheren Ziel der Sicherung der allgemeinen Ernährungs- und Bedarfsdeckung. In Nr. 2/41, Seite 33 folgd. der „Ernährungswirtschaft“ ist die Preisfestsetzung vom Gesichtspunkt der Gewährleistung eines

W liberalnym systemie gospodarczym cena była wynikiem swobodnej gry sił; podaż i popyt oraz konkurencyjna walka o zysk były elementami kształtowania się cen. Czasy i tereny nadwyżek powodowały niższe, czasy zaś i tereny braków często niewspółmiernie wysokie ceny. Do tego dodać należy różnice, wynikające z niekorzystnego położenia wytwórni w stosunku do miejsca sprzedaży, z uwagi na koszty transportu, obciążające produkcję mimo, że koszty produkcji nie były niższe.

W nadzorze rynku produktów rolnych uregulowane ceny mają służyć wyższemu celom zabezpieczenia ogólnej aprowizacji i zaspokojenia potrzeb. W numerze 2/41 str. 33 i następne „Gospodarki Wyżywienia“ rozpatrzona była sprawa ustalonych cen z punktu widzenia zapewnienia producentowi godziwego wynagrodzenia, a konsumenten-

gerechten Entgeltes für den Erzeuger und eines sozialen Preises für den Verbraucher betrachtet worden. Im folgenden soll die Art der Preisregelung als Mittel zur Beeinflussung der Erzeugung des Verbrauchs, der Warenlenkung und des Marktausgleiches erörtert werden.

Arten der Preisfestsetzung.

Es gibt verschiedene Formen der Preisbindung. Festpreise sind solche, die weder über- noch unterschritten werden dürfen; Spannenpreise sind Preise, die innerhalb einer oberen und unteren Grenze einen gewissen Spielraum zulassen; bei Mindestpreisen ist nur die untere Grenze des Preises festgelegt, während die Entwicklung des Preises nach oben nicht beschränkt ist; bei Höchstpreisen ist umgekehrt nur die obere Grenze des Preises bestimmt, die Zahlung geringerer Preise ist zugelassen; Richtpreise sind Preise, die unterschritten, aber nur insoweit überschritten werden dürfen, als dies durch besondere bei der Lieferung notwendig entstehende Kosten gerechtfertigt ist (§ 1 der Zweiten Durchführungsvorschrift zur Verordnung über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 19. Januar 1940 — VBIGG. II S. 10 —).

Der Preis als Mittel zur Förderung der Erzeugung.

Die Preispolitik im Dienst der Marktordnung muß sich als erstes Ziel die Förderung der Erzeugung vornehmen. Denn Mengen, die infolge ungünstiger Preisgestaltung nicht erzeugt werden, können weder erfaßt noch verteilt werden und gehen der Ernährungswirtschaft verloren. Besonders in der Kriegsernährungswirtschaft, die sich auf das Ausbleiben der Zufuhren überseeischer Überschußgebiete einstellen muß, ist eine auf Förderung der Erzeugung eingestellte Preispolitik unerläßlich. Es wäre nicht tragbar, wenn infolge der marktungünstigen Lage eines landwirtschaftlichen Betriebes preisliche Nachteile entstehen, die zur Vernachlässigung einer intensiven Bewirtschaftung oder einer Umstellung der Produktion und dadurch zum Verlust wertvoller Nahrungsgüter führen. Vielmehr muß Grundsatz sein, überall wo die landwirtschaftlichen Verhältnisse es zulassen, ohne Rücksicht auf die Marktlage die Gewinnung der wichtigen landwirtschaftlichen Erzeugnisse zu fördern. Aufgabe der Marktordnung ist es dann, die Unterschiede der Marktwege auszugleichen. Gerade der amtlich begrenzte Preis, der dem Erzeuger ein zwar ausreichendes, aber genau beschränktes Entgelt gewährt und den Ausgleich etwaiger Verluste durch Konjunkturgewinne ausschließt, muß mindestens die gleiche Höhe der Erzeugungskosten in marktungünstigen Gebieten in Betracht ziehen.

Das Ergebnis dieser Einsicht ist die Schaffung von Preisebenen, die den Erzeugerbetrieben in allen Gebieten einen gleichen Preis gewährt.

System der Erzeugerpreise

Dieser Weg wurde bereits in der Getreidepreisregelung besprochen. An Stelle der Erzeugerrichtpreise für verschiedene Preisgebiete in der Zweiten Durchführungsvorschrift zur Verordnung über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 19. Januar 1940 (VBIGG. II S. 10) und in der Anordnung über die Preisfestsetzung für Getreide für das Wirtschaftsjahr 1940/41 vom 31. August 1940 (VBIGG. II S. 453) treten die einheitlichen Erzeugerfestpreise der Anordnung über die Preisfestsetzung für Getreide für das Wirtschaftsjahr 1941/42 vom 2. August 1941 (VBIGG. S. 495). Die Preise dieser Anordnung gelten auch für den Distrikt Galizien (Anordnung vom 7. November 1941 — VBIGG. S. 655). Den Ausgleich der Marktwege führt die Frachterstattung durch die Frachtausgleichskasse der Landwirtschaftlichen Zentralstelle herbei, wie dies in der „Ernährungswirtschaft“ dar gestellt wurde.

Ähnlich ist die Regelung der Kartoffelpreise. Sowohl die früher gültigen Bestimmungen der §§ 20 bis 22 der erwähn-

towi społecznie uzasadnionej ceny. Poniżej zamierzamy omówić rodzaje regulacji cen, jako środka wpływania na produkcję, spożycie, skierowywanie towarów i wyrównywanie rynkowe.

Rodzaje ustalania cen

Różne są formy tworzenia cen obowiązkowych. Ceny stałe są te, które nie mogą być przekroczone ani wzwyż ani w dół; ceny rozpiętościowe są cenami, które mogą wahać się między maksymalną a minimalną granicą; przy cenach minimalnych oznaczona jest tylko dolna granica ceny, nie przeszkadzająca rozwijaniu się ceny wzwyż; przy cenach maksymalnych natomiast jest ustalona tylko górna granica ceny, dopuszczająca płacenie cen niższych; ceną orientacyjną nazywamy cenę, która może być wprawdzie przekroczona w dół, ale wzwyż tylko o tyle, o ile to uzasadnione jest szczególnymi kosztami, których konieczność powstała przy dostawie (§ 1 drugiego Przepisu wykonawczego do rozporządzenia o Gospodarce Wyżywienia i Rolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie z dn. 19 stycznia 1940 — Dz. Rozp. G. G. II str. 10).

Cena jako środek popierania produkcji

Polityka cen w służbie regulowania rynku musi postawić sobie jako pierwszy cel popieranie produkcji. Ilości, niewyprodukowane wskutek niekorzystnego ukształtowania cen, nie dadzą się ani ująć, ani nie mogą być rozdzielone i przepadają dla gospodarki żywienia. Szczególnie w wojennej gospodarce aprowizacyjnej, która musi się nastawić na brak dowozu nadwyżek z krajów zamorskich, popieranie produkcji drogą ustalonej polityki cen jest nieodzowne. Powstanie, wskutek niekorzystnego położenia jakiegoś gospodarstwa rolnego względem miejsca zbytu (rynku), cen niedostatecznych, które by prowadziły do zaniedbania gospodarki intensywnej lub przestawienia produkcji, a przez to stratę wartościowych dóbr spożywczych, jest niedopuszczalne. Wręcz przeciwnie, należy przyjąć zasadę popierania wszędzie tam, gdzie na to pozwalają warunki gospodarczo-rolne, zwiększonego zdobywania ważnych produktów rolnych, bez względu na sytuację rynkową. W takim układzie zadaniem reglamentacji rynku jest wyrównywanie nierówności na różnych rynkach.

Właśnie urzędowo ograniczona cena, która zapewnia producentowi wystarczające wprawdzie, ale ściśle ograniczone wynagrodzenie i wyklucza wyrównywanie ewentualnych strat zyskami koniunkturalnymi, musi brać pod uwagę co najmniej równą wysokość kosztów produkcji terenów o złym położeniu względem rynku. Wynikiem zrozumienia tego jest ustalenie poziomów cen, które przedsiębiorstwom wytwórczym na wszystkich terenach zapewnią uzyskanie równej ceny.

System cen producenta

System ten obrano już przy regulowaniu cen zboża. Na miejsce orientacyjnych cen dla producenta na poszczególnych rynkach, w drugim przepisie wykonawczym do rozporządzenia o gospodarce żywienia i rolnictwa w Generalnym Gubernatorstwie, z dn. 19 stycznia 1940 (Dz. Rozp. G. G. II str. 10), i w zarządzeniu o ustaleniu cen za zboże na rok gospodarczy 1940/41 z dn. 31 sierpnia 1940 (Dz. Rozp. G. G. II str. 453) wchodzi jednolite ceny stałe dla producenta z rozporządzenia o ustaleniu cen za zboże na rok gospodarczy 1941/42 z dn. 2 sierpnia 1941 (Dz. Rozp. G. G. str. 495).

Ceny z tego rozporządzenia są obowiązujące również na terenie dystryktu Galicji (rozporządzenie z dn. 7 listopada 1941 — Dz. Rozp. G. G. str. 655). Wyrównywanie nierówności dróg rynkowych następuje przez pokrycie kosztów przewozu przez Frachtową Kasę Wyrównawczą Centralnego Urzędu Rolniczego, jak to przedstawiono w Nr. 2/42 str. 58 i następne „Gospodarki Wyżywienia“.

W podobny sposób uregulowano ceny ziemniaków. Z równo dawniej obowiązujące przepisy §§ 20—22 wspom-

len Zweiten Durchführungsvorschrift als auch die Anordnung über die Kartoffelpreise im Wirtschaftsjahr 1941/42 vom 4. September 1941 (VBIGG. S. 543) schreiben einheitliche Erzeugerpreise vor; nur hinsichtlich der Verbraucherpreise bestehen verschiedene Preisgebiete. Diese Preisregelung gilt gemäß Anordnung vom 8. Dezember 1941 (VBIGG. S. 739) auch für den Distrikt Galizien.

Entsprechend sind die im Sommer und Winter wechselnden Erzeugerfestpreise für Eier, die Erzeugerhöchstpreise für Geflügel, Honig und Karpfen, Flachs und Hanf einheitlich festgesetzt.

Lediglich für Schlachtvieh besteht noch eine abweichende Regelung in der Anordnung vom 16. Dezember 1940 (VBIGG. 1941 S. 1).

Für die Erzeugerpreise der Gartenbauwirtschaft bestehen einheitliche Dachpreise, die eine gebietlich abweichende Festsetzung nach unten gestatten.

Durch eine zeitliche Abstufung der Erzeugerpreise, wie z. B. für Getreide, Eier und Karpfen, soll dem Höchststand dieser Erzeugnisse Rechnung getragen und der Zeitpunkt der Ablieferung beeinflusst werden.

Für die Preisfestsetzung wird also dem Erzeuger grundsätzlich ein Entgelt gewährleistet, das ihn von den Zufälligkeiten des Marktes unabhängig macht. Die Regelung und Einhaltung dieser Preise wird unterstützt und gefördert durch das Bestreben, eine ausreichende Versorgung der Landbevölkerung mit Erzeugnissen der gewerblichen Wirtschaft und eine Senkung der Preise dieser Erzeugnisse zur Schließung der Preisschere herbeizuführen.

nianego drugiego przepisu wykonawczego, jak i zarządzenie o cenach za ziemię w roku gospodarczym 1941/42 z dn. 4 września 1941 (Dz. Rozp. G. G. str. 543) określają jednolite ceny orientacyjne producentów; jedynie odnośnie do cen dla spożywcy istnieją różne rejonowe cen. Powyższe zasady regulacji cen obowiązują w myśl zarządzenia z dn. 8 grudnia 1941 (Dz. Rozp. G. G. str. 739) także w dystrykcie Galicji.

W odpowiedni sposób zostały jednolicie ustalone na okres letni i zimowy stałe ceny dla producentów jaj, maksymalne ceny za drób, miód i karpie, len i konopie. Jedynie co do bydła rzeźnego istnieje jeszcze odmienne uregulowanie w zarządzeniu z dn. 16 grudnia 1940 (Dz. Rozp. G. G. 1941 str. 1).

Jako ceny dla produkcji ogrodniczej istnieją stawki maksymalne z dozwolonymi, zależnie od terenu, odchyleńmi w dół.

Drogą stopniowania, zależnego od pory, cen producenta, jak np. za zboże, jaja i karpie, zamierza się uwzględnić najwyższe natężenie produkcji oraz wpłynąć na terminy dostawy.

W zamian za ustalenie cen zapewnia się producentowi zasadniczo wynagrodzenie, które uniezależnia go od przypadkowości sytuacji rynkowej. Regulację i utrzymanie tych cen popiera się staraniami o wystarczające zaopatrzenie ludności wiejskiej w wytwory przemysłowe i do zamknięcia nożyc cen drogą potaniaenia produktów przemysłowych.

Staatliche Getreidewerke im GG Zakłady zbożowe w GG

Die Staatlichen Getreide- und Industrierwerke im Generalgouvernement sind eine Gründung aus polnischer Zeit und sollten damals der Stützung des Marktes, der Exportförderung und der Bildung einer sog. Katastrophenreserve dienen. Ihnen gehörte der Lubliner Getreidesilo an, der neben zwei kleineren Lagerbauten die einzig zulängliche Lagermöglichkeit (25 000 t) im Gebiet des jetzigen Generalgouvernements war. Seine relativ hohe Umschlagskapazität und die Notwendigkeit, die vorhandenen Einrichtungen auszunutzen, bestimmte die Reaktivierung der Getreide- und Industrierwerke unter deutscher Leitung. Sie sind der Abteilung Ernährung und Landwirtschaft in der Regierung des Generalgouvernements angeschlossen und bilden heute das Rückgrat der Getreidewirtschaft des Gesamtgebietes. Zunächst wurden der Lubliner Silo mit den notwendigsten Maschinen, u. a. einer Trockenanlage ausgestattet; von Mai bis Oktober 40 andere geeignete Gebäude, zu Lagern mit einem Fassungsvermögen von 15 000 t ausgebaut. Dazu gehört das Großlager in Budzyn mit einer Lagerkapazität von 50 000 t und 4 Getreide- und 1 Mehllager in Warschau mit zusammen 60 000 t.

Aber noch immer reichen die Lagermöglichkeiten nicht aus. So ist für das Frühjahr die Durchführung 10 neuer Projekte vorgesehen mit einem Fassungsvermögen von 120 000 t. Davon entfallen 6 auf das Alt-Generalgouvernement, vorwiegend auf den Distrikt Lublin, und 4 auf Galizien, das bisher keine auch nur annähernd ausreichende Lagerräume hatte. Unter den Bauvorhaben, mit denen teilweise schon begonnen ist, sind 5 moderne Silobauten in Lemberg, Tarnopol, Stanislaw, Zamosc und Hrubieszow zu erwähnen.

Bei den Lemberger Bauten ist die Verbindung von Silo, Großmühle — sie wird neben der Krakauer Großmühle die zweite mit einer Tagesleistung von 150 t sein — und Spezialwerken, hier besonders zur Be- und Verarbeitung von Buchweizen und Hirse vorgesehen.

Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe w Generalnym Gubernatorstwie zostały założone za czasów polskich i miały służyć podówczas zasileniu rynku, popieraniu eksportu oraz do utworzenia rezerwy na wypadek katastrofy. Do Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych należał lubelski elewator zbożowy, który obok dwóch mniejszych składów stanowił jedyne dostatecznie urządzone (25 000 t) pomieszczenie na terenie dzisiejszego Generalnego Gubernatorstwa. Jego stosunkowo wysoka zdolność przeładowcza, jak również konieczność wyzyskania istniejących urządzeń, zdecydowały o reaktywowaniu Zakładów Przemysłowo-Zbożowych pod niemieckim kierownictwem. Zostały one włączone do Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa i stanowią dzisiaj kościć gospodarki zbożowej całego terenu.

Na początek silos lubelski został wyposażony w najpotrzebniejsze maszyny, m. in. w suszarnię. Od maja do października przebudowano 40 innych przydatnych na cele składowe budynków na magazyny o pojemności 15 000 t. Do tych należą: spichlerz główny w Budzynie z pojemnością składową 50 000 t, oraz cztery składy zbożowe i jeden na mąkę w Warszawie ogólnej pojemności 60 000 t. Magazyny te jednak ciągle jeszcze nie wystarczają. Dlatego przewidziano na wiosnę wykonanie dziesięciu nowych projektów, które mają powiększyć pojemność składową o 120 000 t. Z tego przypada 6 na dawny teren Generalnego Gubernatorstwa, przeważnie na dystrykt lubelski i 4 na Galicję, która dotychczas nie miała żadnych, choćby w przybliżeniu odpowiednich, magazynów. Z pośród tych projektów budowlanych, których wykonanie częściowo już rozpoczęto, należy wymienić pięć nowoczesnych elewatorów we Lwowie, Tarnopolu, Stanisławowie, Zamościu i Hrubieszowie.

We Lwowie przewiduje się połączenie elewatora z młynem — młyn ten będzie obok krakowskiego drugim o 150 t produkcji dziennej — oraz specjalnymi aparatami przetwórczymi, w tym wypadku szczególnie dla tartaki.

In Galizien wurden die Staatlichen Getreide- und Industriewerke vor neue und nicht leichte Aufgaben gestellt. Es galt hier zunächst alle — von den Russen verstaatlichten — Getreide be- und verarbeitenden Betriebe zu erfassen und den neuen Bedürfnissen anzupassen. Trotz schwierigsten Verkehrsverhältnissen und empfindlichen Mangel an Arbeitskräften wurden inzwischen 1580 Mühlen erfaßt und das Inventar sichergestellt. Von diesen, zum größten Teil sehr primitiven und wenig leistungsfähigen Mühlen sind die 305 am günstigsten gelegenen Betriebe wieder in Gang gesetzt worden, die den vorläufigen Bedarf zu decken vermögen.

Von den Brotfabriken des Bäckereitrusts werden in Lemberg je nach Bedarf 12—16 für die Zivilbevölkerung und 2 für die Wehrmacht wieder beschäftigt, während je 3 in Tarnopol, Stanislaw und Drohobycz arbeiten.

Durch die vertikale Gliederung der russischen Trustgebilde ergab es sich, daß die Getreide- und Industriewerke neben den beiden vorgenannten zunächst auch den Öl- und Seifentrust mit 7 Ölmühlen, 4 Seifenfabriken, 1 Kerzenfabrik und einem Schlemmkreidewerk sowie den Konditoreitrust mit 1 Schokolade-, 1 Bonbon-, 1 Backwaren- und einer Obstverwertungs- und Marmeladefabrik und 3 Kafee-Ersatzfabriken in fachliche und vermögensrechtliche Verwaltung nehmen mußten.

W Galicji stanęły Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe przed nowymi i nielatwymi zadaniami. Należało tu przede wszystkim wszelkie upaństwowione przez Rosjan zakłady przetwarzające i obrabiające zboże uchwycić i dostosować do nowych potrzeb. Mimo szczególnie trudnych warunków komunikacyjnych i dotkliwego braku sił roboczych przejęto w międzyczasie 1580 młynów i zabezpieczono inwentarz. Z tych to, przeważnie prymitywnych i mało wydajnych młynów puszczoneo w ruch 305 najdogodniej położonych, które są w stanie wydołać tymczasowym potrzebom.

Z pośród piekarni trustu piekarskiego wznowiono we Lwowie 12—16 dla ludności cywilnej i 2 dla wojska, podczas gdy w Tarnopolu, Stanisławowie i Drohobyczu pracują po 3 piekarnie.

Z pionowego układu rosyjskiego systemu trustowego wynika również konieczność przejęcia przez Zakłady Przemysłowo-Zbożowe, obok wyżej wymienionych jednostek przemysłowych, także i trustu mydlarskiego i tłuszczowego z 7 olejarniami, 4 fabrykami mydła, 1 fabryką świec i jedną fabryką kredy pławionej, a poza tym trustu cukierniczego z 1 fabryką czekolady, 1 fabryką cukierków, 1 wytwórnią pieczywa, marmelady i przetworów owocowych oraz 3 fabrykami surogatu kawy — pod zarząd fachowy i majątkowy.

Verpackung von Gartenbauerzeugnissen Pakowanie płodów ogrodnich

Gartenbauerzeugnisse können weder wie Kartoffeln noch wie Getreide behandelt werden. Mit Ausnahme ganz weniger größter Gemüsearten sind lose Schüttungen in Lastkraftwagen oder Waggons undurchführbar. Die Qualität würde durch Druck erheblich leiden; selbst eine kürzere Lagerfähigkeit wäre unmöglich gemacht. Darüber hinaus treten bei längerer Transportdauer derart hohe Erhitzungen der lebenden Blätter, Wurzeln und Früchte ein, daß sogar Totalverluste durchaus keine Seltenheit sind. Nur sorgfältige Verpackung vermag diese Übelstände auf ein Mindestmaß herabzudrücken. Zu diesem Zweck wurde bereits im Rundschreiben III B 3/100 der Regierung des GG. Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft vom 15. 11. 41 betr. Vorratshaltung und Lagerkostenzuschläge für Obst und Gemüse im Winter 1941/42 angordnet, daß nach Verbrauch der noch vorhandenen Kisten und anderer Verpackungsbehälter durch den Großhandel nur noch eine Einheitskiste mit folgenden Normenmaßen Verwendung finden soll:

Länge	60 cm
Breite	41 cm
Höhe	38 cm
Stärke der Bretter	10 mm

Die Ausmaße der Kisten sind auf Grund des Fassungsvermögens eines Waggons bzw. der Ladefläche eines Lastautos aufgestellt. Außerdem wurde bei der Festlegung dieser Kistenausmaße berücksichtigt, daß weit mehr als bisher Frauen und Kinder bei der Ernte-Erfassung, dem Transport und der Verteilung tätig sind. Kisten mit einem Inhalt von 1 dz Kopfkohl, Möhren, rote Rüben usw. und mehr wären unzweckmäßig.

Auch auf dem Gebiete der Verarbeitung von Gartenbauerzeugnissen wurde bekanntlich eine einheitliche Regelung getroffen. Für die Verpackung von Marmelade sind bereits seit einem Jahr Blecheimer mit einem Netto-Inhalt von 11,5 kg vorgeschrieben. Sie haben sich bestens bewährt und zweifellos zu einer weit saubereren und einwandfreieren Verteilung an den Verbraucher beigetragen.

Produktów ogrodnich nie można traktować tak jak kartofle lub zboże. Z wyjątkiem niewielu gatunków jarzyn luźne sypanie ich na auta ciężarowe lub wagony jest niedopuszczalne, albowiem jakoś ich doznałoby wskutek zgniecenia znacznego uszczerbku; nawet krótkie składowanie byłoby w takim wypadku uniemożliwione. Ponadto występuje przy dłuższym trwaniu przewozu silne nagrzewanie się żywego listowia, korzeni i owoców, tak że nie rzadkie są zupełne straty całych transportów. Ograniczyć te ujemne skutki do minimum może tylko staranne opakowanie. W tym celu już w okólniku Rządu Generalnego Gubernatorstwa, Wydział Główny Wyżywienia i Rolnictwa, wydanym dnia 15 listopada 1941 r., a dotyczącym przechowania zapasów i dodatkowych kosztów składu, zarządzoneo, że po zużyciu posiadanych obecnie skrzyń i innych środków opakowania mają być używane wyłącznie skrzynie o następujących znormalizowanych wymiarach:

długość	60 cm
szerość	41 cm
wysokość	38 cm
grubość desek	10 mm

Wymiary te zostały ustalone na podstawie pojemności wagonu względnie płaszczyzny załadowniczej auta ciężarowego. Poza tym wzięto przy ustaleniu rozmiarów skrzyń pod uwagę fakt, że przy sprzęcie, przewozie i rozdziale zatrudnione są obecnie większe niżeli dotychczas ilości kobiet i dzieci. Skrzynie o zawartości kwintala i więcej kapusty, marchwi, buraków czerwonych itp. byłyby niecelowe.

Również w dziedzinie przeróbki płodów ogrodnich wydano, jak wiadomo, jednolite przepisy. Dla opakowania marmelady ustalone są już od roku wiaderka blaszane o zawartości netto 11,5 kg. Okazały się one najlepsze w praktycznym użyciu oraz o wiele czystsze i wygodniejsze przy rozdziale między konsumentów. Minęły czasy,

Die Zeiten sind vorbei, wo ein Kübel mit 25 oder 50 kg Inhalt oder genagelte Holzkisten mit zerrissenem Pergamentpapier in polnischen Geschäften stehen, deren Ränder mit getrockneter Marmelade überkrustet sind.

Für frische oder verarbeitete Gartenbauerzeugnisse aller Art wird somit eine beträchtliche Menge Verpackungsmaterial aller Art erforderlich, welches nicht unwesentlich Bleche, Eisen, Holz und Nägel beansprucht.

Es ist eine selbstverständliche Verpflichtung für jeden einzelnen Verarbeitungsbetrieb oder Verteiler, die ihm anvertrauten ausgeliehenen Verpackungsgefäße mit aller Sorgfalt zu behandeln, vor Witterungseinflüssen und übermäßiger Verschmutzung zu schützen und auf dem schnellstmöglichen Wege dem Besitzer wieder zurückzugeben. Niemand hat das Recht, mit fremdem Eigentum rücksichtslos umzugehen, oder gar dasselbe in Einsparung eigener Unkosten selbst zu benutzen!

Ganz verwerflich ist das Zerschlagen von an sich wieder verwendbaren Kisten zu Brennholz, oder der Weiterverkauf von Fässern oder Eimern an Dritte. Einer derartig rücksichtslosen und der Gesamtwirtschaft schädigenden Handlungsweise werden zukünftig die zuständigen Dienststellen größte Beachtung schenken und mit schärfsten Mitteln einschreiten. Verpackungsmaterial ist Volksgut. Rücksichtslose Vernichtung desselben schadet jedem Einzelnen.

Behandlung von Leergut

Sorgfältigste Behandlung von Leergut aller Art ist gesamtwirtschaftliche Pflicht.

1. Verpackung sachgemäß öffnen!
2. Entleertes Verpackungsmaterial sorgfältig behandeln und aufbewahren!
3. Leihfässer, -Kübel, -Eimer und -Kannen reinigen! Vor Witterungsschäden schützen!
4. Unzulässig ist das Füllen solcher Behälter mit anderem als dem vorgesehenen Inhalt!
5. Leihweise gelieferte Verpackungen sind keine Aufbewahrungsbehälter!
6. Leergut schnell und spätestens bis zum Ablauf der Leihfrist ordnungsgemäß zurücksenden!
7. Verzögerungen in der Rücklieferung erschweren dem Verarbeitungsbetrieb die auferlegte Mengenausgabe. Der Schaden fällt also auf Deinen Betrieb zurück!
8. Vereinbarte bzw. festgesetzte Beträge für Pfand- und Abnutzungsgebühren werden Zug um Zug fällig!
9. Kisten und andere Holzbehälter, Papier und Pappe sind kein Brennmaterial!
10. Altes Verpackungsmaterial ist den besten Verwertungszwecken zuzuführen!

Helpe jeder mit an der sparsamen Bewirtschaftung des Verpackungsmaterials!

kiedy po sklepach polskich stały kubły o pojemności 25 albo 50 kg albo zbite gwoździemi skrzynki drewniane z podartym papierem pergaminowym, na których brzegach tworzyła skorupę zeschnięta marmelada. Do pakowania świeżych czy przerobionych produktów wszelkiego rodzaju będzie więc potrzeba znacznej ilości najróżniejszych opakowań, które wymagać będą wiele blachy, żelaza, drzewa i gwoździ.

Samo przez się zrozumiałym obowiązkiem każdego poszczególnego zakładu przetwórczego czy rozdzielczego jest chronić powierzone mu środki opakowania z całą starannością przed wpływami atmosferycznymi i zbytnim zanieczyszczeniem oraz zwrócić je w możliwie najkrótszym czasie właścicielowi. Nikt nie ma prawa do niestaranego obchodzenia się z cudzą własnością a tym bardziej do używania jej w celu zaoszczędzenia sobie kosztów własnych!

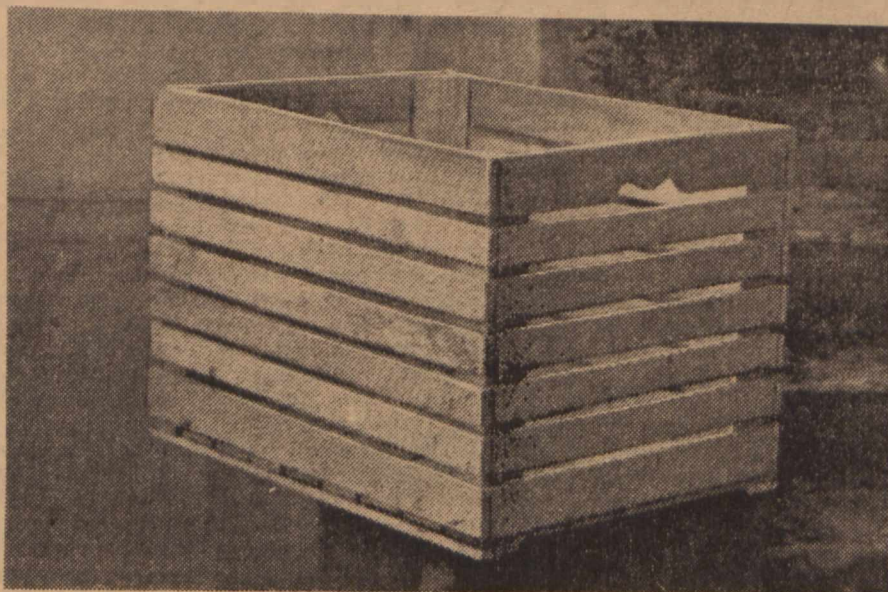
Potępienia godne jest rąbanie możliwych jeszcze do użytku skrzyń na opał albo sprzedawanie beczek i wiader osobom trzecim. Na tak bezwzględne i dla ogólnej gospodarki szkodliwe postępowanie właściwe urzędy będą zwracały szczególną uwagę i zastosują przeciw niemu najostrzejsze środki. Opakowanie jest dobrem społecznym. Bezwzględne jego niszczenie szkodzi każdej jednostce.

Obchodzenie się z pustymi środkami opakowania

Jak najstaranniejsze obchodzenie się z pustymi opakowaniami jest obowiązkiem ogólnogospodarczym.

1. Otwierać opakowanie we właściwy sposób!
2. Po opróżnieniu obchodzić się z opakowaniem starannie i również starannie je przechowywać.
3. Wypożyczone beczki, kubły, wiadra i bańki czyścić! Chronić przed wpływami atmosferycznymi!
4. Niedopuszczalne jest napełnianie naczyń zawartością, dla której nie są przeznaczone!
5. Opakowania wypożyczone nie mogą służyć jako naczynia do przechowywania!
6. Puste opakowania zwracać szybko i w porządku, najpóźniej z upływem terminu użyczenia!
7. Opóźnienia zwrotu utrudniają twórcom obowiązkową dostawę hurtową. Szkoda zwraca się więc przeciwko twojemu przedsiębiorstwu!
8. Umówione wzgl. ustalone opłaty zastawne i za zużycie są płatne z ręki do ręki!
9. Skrzynie i inne naczynia drewniane, papier i tektura nie są materiałem opałowym.
10. Stare opakowania należy użytkować w jak najlepszy sposób!

Niech każdy pomaga do oszczędnej gospodarki opakowaniami!

Einheitskiste

Znormalizowana skrzynia

Dauergemüse, ein wichtiges Nahrungsmittel

Trwałe jarzyny, ważnym środkiem wyżywienia

Durch die augenblicklichen Verhältnisse erreichte das Gemüse eine noch weit größere Beachtung als es bisher schon der Fall war. Neben der Bedeutung als Volksnahrungsmittel schlechthin wurden die sonstigen guten Eigenschaften des Gemüses weit in den Vordergrund gerückt.

So sei aus der Gesamtheit vor allem sein Gehalt an verschiedensten Vitaminen herausgegriffen. Die möglichst vollständige Erhaltung dieser in den zum Verbrauch gelangenden frischen und verarbeiteten Erzeugnissen ist von größtem Werte. Deshalb wurde der Wissenschaft die Aufgabe gestellt, Möglichkeiten zu finden, unter denen die Vitamine weitgehendst erhalten bleiben. Die Fortschritte auf diesem Gebiete sind wesentlich. Untersuchungen fanden statt an frischen, gelagerten, kühl-gelagerten, zu Konserven, zu Trockengemüse und zu Gefrierkonserven verarbeiteten Erzeugnissen.

Außer dem Verhalten der Vitamine ist eine Reihe anderer Eigenschaften gründlich erforscht worden; die Arbeiten auf diesen Gebieten gehen immer weiter mit dem Ziel, möglichst hochwertige Gemüse zur Verfügung zu stellen.

Alle Maßnahmen im Anbau, bei der Ernte, und Vorratshaltung sind so zu treffen, daß die für die menschliche Ernährung so bedeutungsvollen hauptsächlichsten Werte der Gemüseerzeugnisse weitgehendst erhalten bleiben. In diesem Zusammenhang spielt das Dauergemüse zur Versorgung in den Winter- und ersten Frühjahrsmonaten eine besonders große Rolle. Dabei wurden unter „Dauergemüse“ alle diejenigen Arten zusammengefaßt, deren Erzeugnisse geeignet sind, in Vorratshaltung jeglicher Art genommen zu werden. Als solche Arten sind zu nennen: Möhren, Zwiebeln, Porree, Petersilie, Pastinaken, Rote Rüben, Sellerie, Kopfkohl, Rosenkohl, Blätterkohl, Kohlrüben und Spät-kohlrabi.

Wie alle anderen Kulturpflanzen, so stellen auch die genannten Dauergemüsearten, je für sich, spezielle Ansprüche an die Vorbedingungen für den Anbau. Ohne den Ausführungen zu den einzelnen Gemüsearten vorzugreifen, sollen hier schon einige grundsätzliche Angaben gemacht werden, deren Befolgung im einzelnen für den Erfolg des Anbaues von ausschlaggebender Bedeutung sein kann.

Fast alle Gemüsearten sind in ihren Ansprüchen an Boden und Klima so unterschiedlich, daß es nur unter besonders günstigen Verhältnissen möglich ist, annähernd alle Gemüsearten in einem geographisch kleinen Raume anzubauen. Die im Generalgouvernement gegebenen diesbezüglichen Verhältnisse sind jedoch so gestaltet, daß fast alle Gemüsearten in ausreichendem Umfange angebaut werden können, daß damit die Deckung des jeweiligen Bedarfes grundsätzlich sichergestellt werden kann. Aus diesen Gründen wäre die Bildung von geschlossenen Anbaugebieten für die einzelnen Gemüsearten zu erstreben und es steht außer Zweifel, daß in diesen Gebieten die jährlichen Ernten am gesichertsten wären. Dabei soll allerdings nicht übersehen werden, daß auch noch unaufgeschlossene Gebiete für die eine oder andere Gemüseart vorhanden sind.

Die Verwendung guten Saatgutes ist eine selbstverständliche Voraussetzung, die stets erfüllt werden muß.

Alle der Gesundheit der Jungpflanzen dienenden Maßnahmen müssen durchgeführt werden, wie z. B. Desinfektion der Anzuchterde und Anzucht-beete, sowie Beizen des Saatgutes.

Warunki chwilowo wytworzone sprawiły że jarzyny odgrywają dziś znacznie ważniejszą rolę, niż to miało miejsce kiedykolwiek. Jarzyny posiadają szereg wybitnie dodatnich właściwości, które czynią je jednym z ważnych środków wyżywienia mas ludowych.

Z pomiędzy wszystkich cennych zalet, na pierwszy plan wysuwa się to, iż zawierają one wiele rozmaitych witamin. Możliwie pełne utrzymanie tych cennych składników, zarówno w świeżych produktach jak i w przetworach jarzynowych, posiada jak największą wagę z punktu widzenia gospodarki wyżywienia. Znalazienie środków i sposobów, które pozwoliły zachować w tych produktach zawartość witamin w możliwie najpełniejszej mierze, stało się jednym z ważnych zadań nauki. Postępy poczynione na tym polu są już bardzo poważne. Przeprowadzono odpowiednie badania naukowe zarówno na jarzynach świeżych jak na produktach magazynowanych, przechowywanych w chłodniach oraz przemyślanych na jarzyny suszone i na konserwy mrożone.

Prócz sposobu reagowania witamin poddano ponadto gruntownemu zbadaniu cały szereg innych właściwości jarzyn; prace w tej dziedzinie kontynuowane są w dalszym ciągu; zmierzają one do tego, aby dostarczyć szerokim kołom konsumentów produkt o największej wartości.

Zachowanie w jak najpełniejszej mierze zasadniczych wartości jarzyn i ich przetworów, z uwagi na ich wielką doniosłość dla wyżywienia ludzkiego, wymaga wszechstronnej celowości w całym sposobie uprawy, zbioru i przechowywania. W związku z tym rola pierwszorzędnej wagi przypada tzw. „jarzynom trwałym“ z uwagi na ich znaczenie dla potrzeb konsumpcyjnych w okresie zimowym i przedwiosennym. Przez „jarzyny trwałe“ należy rozumieć te wszystkie gatunki jarzyn, które nadają się do przechowywania w najrozmaitszych postaciach. Do tych gatunków należą: marchew, cebula, pory, pietruszka, pasternak, buraki, seler, kapusta głowiasta, brukselka, kapusta liściasta, brukiew i późna kalarepa.

Jak wszelkie inne kultury, tak i wspomniane wyżej gatunki jarzyn trwałych wymagają, każda dla siebie, dla swej uprawy pewnych specjalnych warunków. Nie wchodząc na razie w szczegóły uprawy poszczególnych gatunków tych jarzyn, podajemy w tym miejscu tylko niektóre zasady o znaczeniu ogólnym, których przestrzeganie może mieć rozstrzygające znaczenie dla wyników uprawy.

Istniejące gatunki jarzyn mają tak rozmaite wymagania odnośnie do gleby i klimatu, że uprawianie mniej więcej wszystkich jarzyn na jakimś niewielkim geograficznym obszarze możliwe jest tylko w jakichś wyjątkowo korzystnych warunkach. Warunki naturalne, jakie pod tym względem posiada Generalne Gubernatorstwo, umożliwiają uprawę prawie wszystkich gatunków jarzyn w wystarczającej ilości, dzięki czemu pokrycie prawie całego zapotrzebowania jest zasadniczo możliwe. Z tych względów należałoby dążyć do utworzenia zwartych obszarów uprawy poszczególnych gatunków jarzyn, nie ulega bowiem wątpliwości, że obszary takie zapewniłyby corocznie jak najlepsze zbiory. Nie trzeba dalej zapominać, że dla niejednego gatunku jarzyn znalazłyby się jeszcze nowe obszary, niewyżyskane dotychczas dla ich uprawy.

Posługiwanie się dobrym materiałem siewnym jest oczywistym i podstawowym warunkiem, od którego nie można żadną miarą odstąpić.

Dlatego należy koniecznie stosować wszystkie środki dla ochrony zdrowego stanu rozsadek, jak dezynfekcję ziemi i grządek oraz zaprawę materiału siewnego.

Es sollen nur diejenigen Sorten angebaut werden, die für den beabsichtigten Verwendungszweck der Erzeugnisse geeignet sind. Bei den meisten Gemüsearten ist gerade die Wahl der richtigen Sorte die einzigste Möglichkeit, zu einem Erfolge zu kommen.

Alle für die Vorrathaltung vorgesehenen Erzeugnisse müssen nach jeder Richtung hin sorgfältigst schonend behandelt werden. Bei der Erntearbeit ist u. a. das Werfen derselben oder Abklopfen an harten Gegenständen zu unterlassen. In beiden Fällen nämlich ist es unvermeidlich, daß, wenn auch nur kleinste Beschädigungen an den Erzeugnissen auftreten, diese späterhin die Ausgangsstellen für Fäulnisherde werden. Deshalb ist bei Ernte, Verladung und Transport größte Sorgfalt am Platze.

Do uprawy jarzyn należy w szczególności używać takich tylko odmian, które nadają się do określonej formy użytku, na jaki produkty mają być obrócone. Wybór właściwej odmiany stanowi co do większości gatunków jarzyn najważniejszy warunek osiągnięcia powodzenia.

Z wszelkimi produktami przeznaczonymi do przechowywania należy obchodzić się pod każdym względem starannie i troskliwie. Podczas sprzętu należy m. i. wystrzegać się rzucania jarzyn i uderzania nimi o twarde przedmioty. W obu bowiem wypadkach powstać mogą łatwo uszkodzenia, a najdrobniejsze nawet uszkodzenia jarzyn stają się następnie ogniskami rozszerzającej się coraz dalej zgnilizny. Dlatego podczas sprzętu, załadowania i transportu jarzyn wskazane jest zachowanie jak największej ostrożności.

AGRAR=

RUNDSCHAU

PRZEGLĄD

ROLNICZY

Obstbau in Kroatien

Die kroatische Regierung hat einen Fünfjahresplan zur Hebung der Obstzucht in Kroatien aufgestellt, durch den eine möglichst hohe Obstausfuhr erzielt werden soll. Dank seiner günstigen klimatischen Verhältnisse ist Kroatien in der Lage, Überschüsse an Obst für den europäischen Markt zur Verfügung zu stellen. Unter der jugoslawischen Regierung wurde der Obstbau jedoch nur als Nebenkultur betrieben. In Jahren mit guten Ernten versuchte man, überschüssiges Obst zu exportieren, ohne damit aber ständige Absatzmärkte gewinnen zu können. Diesem Mangel soll nun durch den Fünfjahresplan der neuen kroatischen Regierung abgeholfen werden. Der Plan umfaßt den Anbau von Pflaumen, Äpfeln, Birnen, Nüssen, Aprikosen, Pfirsichen, Kirschen, Weichseln, Quitten, Mandeln und Feigen.

In erster Linie soll der Anbau von Pflaumen betrieben werden und zwar sieht der Plan 1 720 000 Pflaumenbäume mit einem Ertrag von 5 225 500 dz vor. Es handelt sich um eine in Kroatien gut gedeihende Sorte, die zum großen Teil als Trockenpflaume Absatz findet. Wenn die Schäden, die an den Kulturen durch die starken Fröste im Jahre 1939/40 angerichtet wurden, durch den Fünfjahresplan ausgeglichen sein werden, wird Kroatien bedeutende Mengen von Pflaumen exportieren können. Gegenwärtig rechnet man mit einer Ausfuhrmenge von 1000 Waggon frischen und 850 Waggon getrockneten Pflaumen, 850 Waggon frischen und 120 Waggon getrockneten Äpfeln sowie kleineren Mengen von Birnen, Aprikosen und Pfirsichen. In dem Fünfjahresplan ist auch der Bau zahlreicher Obsttrocknungsanlagen und die Verbesserung der bestehenden Anlagen vorgesehen.

Neuregelung des Tabakkaufes in Bulgarien

Der bulgarische Ministerrat hat für den diesjährigen Tabakankauf auf den Dörfern eine neue Verordnung erlassen, durch die den Tabakbauern ausreichende Preise gesichert werden und jede schädliche Spekulation mit der Tabakernte 1941 unterbunden wird. Diese Maßnahmen waren notwendig, da Tabak nach wie vor das Hauptausfuhrerzeugnis Bulgariens ist. Zur Beteiligung am Tabakkauf bedürfen die in- und ausländischen Tabakfirmen

Sadownictwo w Chorwacji

Rząd chorwacki ustalił plan pięcioletni dla podniesienia sadownictwa w Chorwacji, zamierzając w ten sposób uzyskać możliwie wysoki eksport owoców. Dzięki korzystnym warunkom klimatycznym, Chorwacja jest w stanie dostarczyć do dyspozycji rynku europejskiego nadwyżki zbiorów owocowych. Pod rządem jugosłowiańskim uprawiano sadownictwo jedynie jako uprawę uboczną. W latach dobrych urodzajów starano się eksportować nadwyżki, nie uzyskując jednak stałych rynków zbytu. Do wyrównania tego braku ma teraz dopomóc plan pięcioletni nowego rządu chorwackiego. Obejmuje on uprawę śliwek, jabłek, gruszek, moreli, brzoskwiń, czereśni, wiśni, pigw, migdałów i fig.

W pierwszym rzędzie mają być uprawiane śliwki: w planie przewiduje się 14.720.000 drzewek ze zbiorem 5.225.500 kwintali. W rachubę wchodzi specjalnie dobrze ndający się w Chorwacji gatunek, który znajduje zbyt przede wszystkim w stanie suszonym. Skoro tylko usunie się szkody powstałe w stanie uprawy wskutek silnych mrozów w roku 1939/40, Chorwacja będzie mogła eksportować znaczne ilości śliwek. Obecnie liczy się na możliwość eksportu 1000 wagonów świeżych i 850 wagonów suszonych śliwek, 120 wagonów suszonych jabłek oraz mniejszych ilości gruszek, moreli i brzoskwiń. W ciągu planowanego pięcioletcia przewiduje się budowę licznych suszarni oraz ulepszenie istniejących urządzeń.

Nowe uregulowanie zakupu tytoniu w Bułgarii

Bułgarska Rada Ministrów wydała w odniesieniu do tego-rocznych zakupów tytoniu po wsiach nowe rozporządzenie, które zapewni hodowcom tytoniu godziwe ceny i ukróci wszelką szkodliwą spekulację zbiorami tytoniu z roku 1941. Zarządzenia te były o tyle konieczne, że tytoń obecnie, tak, jak i dawniej, jest głównym artykułem eksportowym Bułgarii. Biorące udział w zakupach tytoniu firmy krajowe i zagraniczne muszą mieć zezwolenie Dyrekcji Handlu Zagranicznego, która w pierwszym rzędzie ustala kontyngent eksportowy poszczególnych firm. Zależnie od znaczenia poszczególnych firm, kontyngent waha się pomiędzy 50 000 a 1 000 000 kg. Na podstawie udzielonego przez Dyrekcję Handlu Zagranicznego kontyngentu, firmy tytońowe otrzymują od Bułgarskiego Banku Rolniczo-Spół-

einer Genehmigung durch die Direktion für den Außenhandel, in der insbesondere das Ausfuhrkontingent der betreffenden Firmen festgesetzt wird. Je nach der Bedeutung der Firmen schwankt dieses Kontingent zwischen 50 000 und 1 000 000 kg. Auf Grund des Kontingents der Außenhandelsdirektion erhalten die Tabakfirmen dann von der Bulgarischen Landwirtschafts- und Genossenschaftsbank die Genehmigung für den Ankauf entsprechender Mengen Tabak. Im Interesse einer gleichmäßigen Verteilung der Tabakkäufe auf die verschiedenen Produktionsgebiete werden den Firmen von der Bank auch die Bezirke und Unterbezirke, in denen sie Tabak kaufen können, zugewiesen. Diejenigen deutschen Firmen, die nicht durch die Vermittlung des bulgarischen Tabakhandels, sondern direkt von den Tabakbauern kaufen, dürfen auf Grund einer besonderen Bestimmung in den Tabakbezirken als Käufer auftreten. Wie verlautet, werden von den deutschen Firmen etwa 7,3 Millionen kg Tabak direkt gekauft werden. Die Verordnung setzt Mindestpreise fest, die etwa 20% über den im Vorjahr gezahlten Preisen liegen. Die Verordnung begünstigt durch verschiedene Bestimmungen den Ankauf von Tabak für deutsche Rechnung, da Deutschland von jeher der beste Abnehmer des türkischen Tabaks gewesen ist. Bulgarien hat Deutschland daher den weitaus größten Teil der zur Ausfuhr zur Verfügung stehenden Tabake der Ernte 1941 (schätzungsweise 50 bis 55 Millionen kg) zugebilligt und zwar ist das deutsche Tabakkontingent auf insgesamt 41,9 Millionen kg festgesetzt worden.

Außerordentliche Maßnahmen der Slowakei

Die slowakische Regierung hat dem Parlament einen Gesetzentwurf unterbreitet, in dem zur Durchführung außerordentlicher Maßnahmen zur Steigerung der landwirtschaftlichen Erzeugung der Betrag von 100 Mill. Kunas vorgesehen ist. Dieser Betrag soll wie folgt verwendet werden: 60 Millionen zur Sicherung der Ernte 1942, 11,5 Millionen zur qualitativen Hebung der Ernte, 26 Millionen für verschiedene weitere Maßnahmen und 2,5 Millionen zur Deckung der Auslagen bei der Durchführung des ganzen Programms. Im Einzelnen sind u. a. folgende Maßnahmen vorgesehen: Verbesserung der Bodenverhältnisse durch gesteigerte Anwendung von natürlichem Dünger, Kunstdünger und Kalk bei gleichzeitiger Anlage von Dungstätten, Vermehrung der Zahl der Saatgutreinigungsstationen sowie Bekämpfung von Schädlingen und Krankheiten in der Landwirtschaft. Auch die Viehzucht wird gefördert werden. Eine größere Anzahl von Zuchthengsten, Zuchtkühen, Zuchtsauen und Zuchtschafen soll im Auslande gekauft werden. Hand in Hand hiermit gehen Maßnahmen zur Steigerung und Verbesserung der Futtererzeugung sowie zur Pflege und Verbesserung der Weideflächen durch die Anwendung von Kunstdünger und die Vornahme umfangreicher Entwässerungen. Besondere Aufmerksamkeit wendet die slowakische Regierung dem erhöhten Einsatz von Landmaschinen und Geräten zu, die den Bauern in ausreichender Anzahl zur Verfügung gestellt werden sollen.

Vermehrung des bulgarischen Ackerlandes

Das bulgarische Landwirtschaftsministerium hat den von der Direktion für die Vergrößerung und Verbesserung des Ackerbodens ausgearbeiteten Plan für 1942 genehmigt, in dem zahlreiche Maßnahmen vorgesehen sind. Die wichtigsten sind Bodenzuteilungen an mittellose Landwirte, Umsiedlung von Bauern in fruchtbarere Gegenden, Fortsetzung der Flurbereinigungen, Ackermeliorationen, Entwässerungen, Flußregulierungen usw. Für Bodenzuteilungen an kleine Landwirte werden 12 000 ha aus staatlichem Besitz bereitgestellt. Ferner hat der Eisenbahnminister angeordnet, daß alle freien Grundstücke in der Verwaltung der Staatsbahnen und Häfen bepflanzt werden müssen, und zwar hauptsächlich mit Mais.

dzielczego zezwolenia na zakup odpowiedniej ilości tytoniu. W interesie równomiernego podziału zakupów tytoniu między poszczególne rejony produkcyjne, Bank przydziela firmom również rejony i podrejony, w których mogą one dokonywać zakupów tytoniowych. Firmy niemieckie, które zakupują nie za pośrednictwem Bułgarskiego Handlu Tytoniowego, lecz bezpośrednio u producentów tytoniu, mogą na zasadzie specjalnego przepisu występować w rejonach tytoniowych jako kupcy. W myśl obwieszczenia, niemieckie firmy będą mogły wykupić bezpośrednio około 7,3 milionów kg tytoniu. Zarządzenie ustala ceny minimalne, które w stosunku do zeszłego roku są około 20% wyższe. W zarządzeniu uprzywilejowano drogą różnych przepisów zakupy tytoniu na rachunek Niemiec, ponieważ Niemcy już oddawna były najlepszym odbiorcą tytoniu tureckiego. Dlatego też Bułgaria przyznała Niemcom przeważającą ilość przeznaczoną na eksport tytoniu ze zbiorów roku 1941 (które wyniosły szacunkowo 50—55 milionów kg) tak, że niemiecki kontyngent tytoniowy został ustalony na ogólną ilość 41,9 milionów kg.

Nadzwyczajne zarządzenie Słowacji

Rząd słowacki przedstawił parlamentowi projekt ustawy, która przewiduje przeprowadzenie nadzwyczajnych kroków w kierunku wzmocnienia produkcji rolnej kosztem 100 milj. kun. Suma ta ma być użyta następująco: 60 milionów na zabezpieczenie żniw w roku 1942, 11,5 milionów na podniesienie jakości zbiorów, 26 milionów na różne dalsze prace w tym celu i 2,5 milionów na pokrycie wydatków wykonania całego programu. W szczególności przewidziano m. in. następujące prace: ulepszenie gleby przez zwiększone zastosowanie nawozu naturalnego, sztucznego i wapna przy jednoczesnym zaprowadzeniu stacyj nawozowych, powiększenie liczby stacyj, oczyszczanie materiału siewnego, jak również zwalczanie szkodników i chorób roślin rolnych i zwierząt. Również będzie popierana hodowla zwierząt. Większa ilość ogierów, krów, świń i owiec zarodowych ma zostać zakupiona za granicą. Równoległe z tymi pracami biega wysiłki w kierunku podwyższenia i polepszenia produkcji pszy oraz w kierunku poprawienia stanu obszarów pastwiskowych drogą zastosowania nawozów sztucznych i szeroko zakrojonych prac wodno-melio-

SPÓŁDZIELCA

Organ dla spółdzielni w Generalnym Gubernatorstwie

wydawany jest przez

WYDAWNICTWO ROLNICZE

Krakau, Nürnbergstr. 5a, telefon 11679, 11680

racyjnych. Szczególną uwagę poświęca rząd słowacki zwiększonemu zastosowaniu maszyn rolniczych i narzędzi, które mają być dostarczone rolnikom w wystarczających ilościach.

Powiększanie obszarów uprawnych w Bułgarii

Bułgarskie Ministerstwo Rolnictwa przyjęło opracowany przez Dyрекcję dla spraw powiększenia i polepszenia ziemi uprawnej plan na rok 1942, który przewiduje rozliczne kroki. Najważniejsze z nich to: przydział ziemi źle sytuowanym rolnikom, przesiedlanie rolników do urodzajniejszych okolic, kontynuowanie karczunków, melioracji rolnej, odwodnień, regulacji rzek i t. d. Na przydział ziemi drobnym rolnikom zostanie przeznaczony obszar 12 000 ha z własności państwowej. Ponadto minister kolei zarządził obsianie wszystkich wolnych, zawiadywanych przez koleje państwowe i porty gruntów przede wszystkim kukurydzą.

STEUER UND SPRAWY PRAWNE RECHT I PODATKOWE

Eigentumsvorbehalt nach dem Recht des GG

Eigentumsvorbehalt ist ein im poln. Handelsgesetzbuch (HGB) im Art. 543 bezeichnetes Mittel des Verkäufers, sich gegen Zahlungsunfähigkeit des Erwerbers zu schützen, grundsätzlich also eine Vertragsklausel, die im System des polnischen Rechts dem Handelsrecht, nicht dem allgemeinen bürgerlichen Recht angehört. Demgemäß liegt auch ihre überwiegende Bedeutung auf dem Gebiet des Handels. Da aber für den Bereich des allgemeinen bürgerlichen Rechts Vertragsfreiheit gilt, d. h. alle Verträge zulässig sind, die nicht gegen öffentliche Ordnung, gegen zwingende Rechtsbestimmungen oder gegen die guten Sitten verstoßen (Art. 55 GBdSchVerh.), ist der Eigentumsvorbehalt auch im Verkehr unter Nichtkaufleuten zulässig.

Der Eigentumsvorbehalt ist eine Übereignung unter aufschiebender Bedingung — Art. 305 GBdSchVerh. Das Eigentum geht infolgedessen in der Regel auf den Erwerber erst dann über, wenn er seine Verbindlichkeiten dem Verkäufer gegenüber voll erfüllt hat.

Der Verkäufer kann dem Erwerber das Recht einräumen, die mit dem Eigentumsvorbehalt belastete Ware im ordnungsmäßigen Geschäftsgang auch zu verarbeiten, d. h. aus gelieferten Roh- oder Halbstoffen (auch Maschinen- oder Apparateilen) eine neue einheitliche Sache herzustellen. Sind dadurch die mit einem Eigentumsvorbehalt belasteten Roh- oder Halbstoffe (auch Maschinen- oder Apparateile) wesentliche Bestandteile einer einheitlichen neuen Sache, so erlischt der Eigentumsvorbehalt, und der Verkäufer ist in der Regel nur berechtigt, aus der neuen Sache, gegen Entschädigung der vom Erwerber geleisteten Arbeit, Befriedigung zu suchen (Art. 570 CN, § 415 AllgBGB.).

Übersteigt der Wert der Verarbeitung den Wert der Rohstoffe, so hat der Erwerber (der Verarbeiter) in der Regel das Recht, die neue Sache — gegen Bezahlung des Preises der Roh- oder Halbstoffe, auch Maschinen- und Apparateile — zu behalten (Art. 571 CN, § 445 AllgBGB.). Die näheren Bestimmungen über Eigentumsänderung durch Verbindung, Vermischung und Verarbeitung sind in CN — Art. 565 ff; AllgBGB. — §§ 414 ff. enthalten.

Die Vereinbarung des Eigentumsvorbehalts hat schriftlich zu erfolgen. Bei Handelsgeschäften ist das Datum der Vereinbarung öffentlich zu beglaubigen. Daher genügt eine einseitige Erklärung des Verkäufers, z. B. auf der Rechnung nicht. Die Datum-beglaubigung kann gemäß Art. 98 des Notariatsrechts, durch Abdruck des Poststempels auf dem Verträge — nicht auf dem Umschlag, — durch Abdruck des Datumstempels des Stempelsteueramts u. ähnl. mehr — erfolgen.

Die Vereinbarung über Eigentumsvorbehalt erfolgt regelmäßig beim Kaufabschluß, spätestens — bei der Übergabe. Kann der Erwerber über die gekaufte Ware noch frei verfügen, so kann die Vereinbarung des Eigentumsvorbehalts auch nach der Übergabe erfolgen. (Siehe auch Art. 559 HGB. betr. Rücktrittsrecht des Verkäufers bei Abzahlungsgeschäften).

Die Einhaltung der Bestimmungen über die Form der Vereinbarung des Eigentumsvorbehalts ist für einen Kaufmann insoweit wichtig, als er sich gegen eine durch

Zastrzezenie własności według prawa GG

Przewidziane w art. 543 polskiego Kodeksu Handlowego (KH) zastrzezenie własności jest środkiem zabezpieczającym sprzedawcę na wypadek niewypłacalności nabywcy. W ramach systemu prawa polskiego jest to więc w zasadzie klauzula umowna, właściwa specjalnie prawu handlowemu, a nieznana ogólnemu prawu cywilnemu. Toteż praktyczne jej znaczenie leży prawie wyłącznie na terenie handlu. Nie wynika stąd wszakże, by stosowanie zastrzeżenia własności nie było dopuszczalne także i w stosunkach prawnych między niekupcami, zważywszy, iż jedną z podstawowych zasad ogólnego prawa cywilnego jest swoboda zawierania umów, t. zn. dopuszczalność wszelkich umów, nie wykraczających przeciwko porządkowi publicznemu, przepisom prawnym o charakterze bezwzględnie obowiązującym lub dobrym obyczajom (art. 55 Kod. Zob.).

Zastrzezenie własności jest to przewłaszczenie pod warunkiem zawieszającym (art. 305 Kod. Zob.). Prawo własności przechodzi więc tu na nabywcę z reguły dopiero wtedy, gdy wypełnił on całkowicie zobowiązania umowne względem sprzedawcy.

Nie przeszkadza to wcale temu, że sprzedawca może przy tym przyznać nabywcy nawet prawo przerobienia towaru, którego dotyczy zastrzezenie własności, t. zn. wytworzenia np. z pozbytych surowców lub półfabrykatów (podobnie jak i z części maszyn lub aparatów) nowych jednolitych towarów. Jeżeli wskutek takiej przeróbki objęte zastrzezeniem własności surowce lub półfabrykaty (względnie części maszyn lub aparatów) stały się istotną częścią składową jakichś nowo wytworzonych jednolitych przedmiotów, wówczas zastrzezenie własności gaśnie wprawdzie, sprzedawcy jednak służy w zasadzie prawo pokrycia swej należności z wartości tych nowych przedmiotów, z potrąceniem na rzecz nabywcy odszkodowania za wykonaną przez tegoż pracę (art. 570 Kod. Nap., § 415 Powsz. Kod. Cyw.).

O ile wartość przeróbki przewyższa wartość surowca, nabywcy (przetwórcy) przysługuje w zasadzie prawo zatrzymania nowo wytworzonej rzeczy — za zwrotem ceny surowców lub półfabrykatów wzgl. części maszyn lub aparatów.

Układ dotyczący zastrzeżenia własności musi być zawarty na piśmie. Przy zawieraniu transakcji handlowych data takiego układu musi być publicznie uwierzytelniona. Nie wystarcza tu więc jednostronne oświadczenie sprzedawcy, np. zastrzezenie własności zamieszczone na rachunku. Data układu może być uwierzytelniona bądź w sposób przewidziany w art. 98 ustawy notarialnej, bądź przez odcisnięcie na samym układzie — nie na kopercie! — datownika pocztowego lub datownika urzędu skarbowego albo w inny podobny sposób.

Układ o zastrzezeniu własności musi być podpisany zasadniczo przy zawarciu umowy kupna — sprzedaży, nie później jednak, niż w chwili oddania przewłaszczonego przedmiotu. Dopóki nabywca rozporządza jeszcze swobodnie nabytym towarem, układ o zastrzezeniu własności może być zawarty także i po oddaniu.

Zachowanie przepisanych formalności przy układach

Dritte veranlaßte Pfändung des Gegenstandes, dessen Übereignung unter Eigentumsvorbehalt erfolgte, nur dann mit Erfolg wehren kann, wenn er sein Recht mittels eines schriftlichen Vertrages mit einem öffentlich beglaubigten Datum nachzuweisen imstande ist. Ein Beweis durch Zeugenvernehmung wäre nur dann zulässig, wenn beide Parteien (also: der Verkäufer und der Dritte, auf dessen Verlangen gepfändet ist) sich dahingehend einigen (Art. 110 GBdSchVerh). Man muß damit rechnen, daß der Dritte sich in der Regel sehr selten dazu entschließen wird.

Bei Verlust, Vernichtung oder Wegnahme des Schriftstückes, bei durch besondere Umstände bedingter Unmöglichkeit der Errichtung des Schriftstückes greift allerdings die Ausnahmvorschrift des Art. 283 ZPO. ein, wonach in obenbezeichneten Fällen der Zeugenbeweis vor dem Gericht zugelassen werden kann.

o zastrzeżeniu własności posiada dla kupca o tyle ważne znaczenie, że może on tylko pod tym warunkiem obronić się skutecznie przeciwko zajęciu egzekucyjnemu przedmiotu objętego zastrzeżeniem własności przez osoby trzecie, jeżeli zdoła wykazać swe prawo pisemną umową o dacie publicznie uwierzytelnionej. Dowód ze świadków mógłby tu być dopuszczony tylko o tyle, o ile obie strony (a więc sprzedawca i osoba trzecia, na której wniosek dokonano zajęcia) wyraża na to swą zgodę (art. 110 Kod. Zob.). Trzeci wierzyciel rzadko kiedy objawi gotowość do tego.

W wypadku zagubienia, zniszczenia lub odebrania pisma, jak również w wypadku niemożności sporządzenia pisemnego układu, wchodzi oczywiście w zastosowanie przepis wyjątkowy art. 283 Ust. Post. Cyw., przewidujący w podobnych wypadkach możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu z przesłuchania świadków.

§ ANORDNUNGEN u. VERORDNUNGEN ROZPORZĄDZENIA i ZARZĄDZENIA

Bewirtschaftung und Registrierung von Vieh Gospodarowanie i rejestracja bydła

Anordnung vom 10. März 1942

Auf Grund des § 3 Abs. 2 der Verordnung über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 23. November 1939 (VBIGG. S. 63) in Verbindung mit § 3 Nr. 8 der Zweiten Verordnung über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 24. Juli 1940 (VBIGG. I S. 228) ordne ich an:

Erster Abschnitt Allgemeine Bestimmungen

§ 1

Geltungsbereich

(1) Den Vorschriften dieser Anordnung unterliegen alle Betriebe, die

1. Vieh erzeugen (Erzeugerbetriebe),
2. Vieh, Fleisch sowie Därme bearbeiten und verarbeiten (Bearbeitungsbetriebe und Verarbeitungsbetriebe). Als Bearbeitung gilt auch die Lagerung dieser Erzeugnisse,
3. Vieh, Fleisch, Fleischwaren, Fette, Därme sowie alle sonstigen bei Schlachtungen sich ergebenden Rohstoffe, Rückstände und Abfälle gewerbsmäßig erwerben und veräußern (Handelsbetriebe). Als Handelsbetrieb gelten auch die Unternehmungen (Agenten, Kommissionäre, Makler), die Handelsgeschäfte mit solchen Erzeugnissen vermitteln.

(2) Dieser Anordnung unterliegen auch Personen, die nicht gewerbsmäßig Vieh schlachten oder schlachten lassen.

§ 2

Vieh, Fleisch, Fleischwaren und Fett

- (1) Als Vieh im Sinne dieser Anordnung gelten:
- Rinder, Schweine, Kälber, Schafe und Pferde.
 - Als Kälber gelten alle Rinder mit weniger als 100 kg Gewicht.

Zarządzenie z dnia 10 marca 1942 r

Na podstawie § 3 ust. 2 rozporządzenia o gospodarce wyżywienia i rolnictwie w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 23 listopada 1939 r. (Dz. Rozp GG. str. 63) w połączeniu z § 3 p. 8 drugiego rozporządzenia o gospodarce wyżywienia i rolnictwie w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 24 lipca 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 228) zarządzam:

Rozdział pierwszy Postanowienia ogólne

§ 1

Zakres mocy obowiązującej

(1) Przepisom niniejszego zarządzenia podlegają wszystkie przedsiębiorstwa które

1. bydło hodują (przedsiębiorstwa produkcyjne),
2. obrabiają i przerabiają bydło, mięso jak również jelita (przedsiębiorstwo obrabiające i przerabiające). Jako przeróbkę uważa się również magazynowanie tych wyrobów,
3. zawodowo nabywają i zbywają bydło, mięso, wyroby mięsne, tłuszcz, jelita jak również wszystkie inne surowce, pochodzące z uboju, pozostałości i odpadki przedsiębiorstwa handlowe). Jako przedsiębiorstwa handlowe uważa się też przedsiębiorstwa (agentów, komisjonerów, maklerów), które pośredniczą w transakcjach handlowych, odnoszących się do tych produktów.

(2) Niniejszemu zarządzeniu podlegają również osoby, które nie zawodowo bydło rzeźne biją lub je bić dają.

§ 2

Bydło mięsne, wyroby mięsne i tłuszcz.

(1) Jako bydło w rozumieniu niniejszego zarządzenia uważa się:

- bydło rogate, świnie, cielęta, owce i konie.
- Za cielęta uważa się wszelkie bydło rogate o wadze poniżej 100 kg.

(2) Fleisch im Sinne dieser Anordnung ist alles frische, gesalzene, angesalzene oder gepökelte Fleisch sowie die Innereien des im Abs. 1 genannten Viehs, soweit diese zum Genuß für Menschen geeignet sind.

(3) Fleischwaren im Sinne dieser Anordnung sind sämtliche Erzeugnisse aus dem Fleisch des im Abs. 1 genannten Viehs.

(4) Fett im Sinne dieser Anordnung ist alles Fett des im Abs. 1 genannten Viehs mit Ausnahme des Milchfettes.

Zweiter Abschnitt

Schlacht- und Kreisviehmärkte

§ 3

Viehmärkte

(1) Zur Abwicklung des Verkehrs mit Vieh werden Schlacht- und Kreisviehmärkte errichtet.

(2) Die Schlacht- und Kreisviehmärkte werden vom Gouverneur des Distrikts errichtet. Die Errichtung von Schlachtviehmärkten bedarf der Zustimmung der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft).

(3) Mit der Leitung der Schlacht- und Kreisviehmärkte werden vom Gouverneur des Distrikts Marktleiter beauftragt. Die Schlachtviehmarktleiter bedürfen der Bestätigung der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft).

§ 4

Aufgaben des Marktleiters

(1) Der Marktleiter hat die Abwicklung des Verkehrs mit Vieh und die Verteilung von Fleisch auf den Märkten nach den von der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) erlassenen Richtlinien und Weisungen zu regeln und zu überwachen.

(2) Die deutschen Marktleiter sind befugt, bei den Markenabrechnungsstellen die Fleischmarkenabrechnung zu überprüfen.

§ 5

Befugnisse des Marktleiters

Der Marktleiter kann zur Erfüllung der ihm nach § 4 übertragenen Aufgaben mit Zustimmung des Gouverneurs des Distrikts insbesondere anordnen:

1. daß Betriebe, die nach § 30 dieser Anordnung an den Markt gebunden sind, bei ihm ihren gesamten voraussichtlichen Bedarf an Vieh und Fleisch anzumelden haben,
2. inwieweit diese Betriebe Vieh und Fleisch im Rahmen des angemeldeten Bedarfes abzunehmen haben,
3. daß der Markt nur an bestimmten Wochentagen und zu bestimmten Zeiten stattfinden darf,
4. daß jedes auf den Markt angelieferte Stück Vieh zu kennzeichnen ist,
5. daß die auf dem Markte zugelassenen Händler über ihre Käufe und Verkäufe Aufzeichnungen zu machen haben,
6. wieviel Tiere die Viehhandelsbetriebe zum Markt bringen dürfen,
7. daß die von ihm unter Beachtung bereits bestehender allgemeiner Vorschriften festgesetzten Lieferungs- und Zahlungsbedingungen einzuhalten sind.

§ 6

Gütebestimmung des Schlachtviehs

(1) Auf den Schlachtviehmärkten ist das Schlachtvieh in Schlachtwertklassen einzureihen. Die Einreihung erfolgt durch Schlachtwertklassenausschüsse. Die Mitglieder der Schlachtwertklassenausschüsse werden vom Gouverneur des Distrikts auf Vorschlag des Marktleiters bestellt und abberufen.

(2) Auf den Kleinviehmärkten kann eine Einreihung in Schlachtwertklassen nur mit Genehmigung der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) erfolgen.

(2) Miesem w rozumieniu niniejszego zarządzenia są wszelkie mięso świeże solone, przysolone lub mięso peklowane, wnętrzności bydła, wymienionego w ust. 1, o ile zdane one są do spożycia dla ludzi.

(3) Wyrobami mięsnymi w rozumieniu niniejszego zarządzenia są wszelkie wyroby mięsne, pochodzące z bydła wymienionego w ust. 1.

(4) Tłuszczem w rozumieniu niniejszego zarządzenia jest wszelki tłuszcz bydła, wymienionego w ust. 1, z wyjątkiem tłuszczu mleka.

Rozdział drugi

Targi na bydło rzeźne i powiatowe targi na bydło

§ 3

Targi na bydło

(1) Celem uregulowania obrotu bydłem wyznacza się targi na bydło rzeźne i powiatowe targi na bydło.

(2) Targi na bydło rzeźne i powiatowe targi na bydło wyznacza Gubernator Okręgu. Na wyznaczenie targów na bydło rzeźne wymagana jest zgoda Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa).

(3) Kierownictwo targów na bydło rzeźne i powiatowych targów na bydło porucza Gubernator Okręgu kierownikom targów. Kierownicy targów na bydło rzeźne muszą być zatwierdzeni przez Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa).

§ 4

Zadania kierownika targu

(1) Kierownik targu winien regulować i kontrolować obrót bydłem oraz rozdzielać mięso na targach stosownie do wskazówek i wytycznych wydanych przez Rząd Generalnego Gubernatorstwa, (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa).

(2) Niemieccy kierownicy targów są uprawnieni do kontrolowania rozliczeń kuponów mięsnych przy placówkach rozrachunkowych kuponów.

§ 5

Uprawnienia kierownika targu

Kierownik targu może za zgodą Gubernatora Okręgu w celu wykonania zadań, poruczonych mu w myśl § 4, w szczególności zarządzić:

1. że przedsiębiorstwa, którym według § 30 niniejszego zarządzenia wyznaczono targ, winny mu zgłosić ich całkowite przypuszczalne zapotrzebowanie na bydło i mięso,
2. w jakich rozmiarach przedsiębiorstwa te pobierać mają bydło i mięso w ramach zgłoszonego zapotrzebowania,
3. że targ może się odbywać tylko w określonych dniach powszednich i o określonych porach,
4. że każdą na targ doprowadzoną sztukę bydła należy znakować,
5. że dopuszczeni na targ handlarze mają o swych kupnachs i sprzedażach czynić zapiski,
6. jaką ilość sztuk bydła wolno przedsiębiorstwom handlu zwierzętami doprowadzić na targ,
7. że należy przestrzegać warunków dostawy i płatności ustalonych przezeń przy uwzględnieniu już istniejących ogólnych przepisów.

§ 6

Ustalenie jakości bydła rzeźnego

(1) Na targach na bydło rzeźne należy zaszeregować bydło rzeźne do klas wartości ubojowej. Zaszeregowania dokonują komisje klasyfikacji wartości ubojowej. Członków komisji klasyfikacji wartości ubojowej mianuje i odwołuje Gubernator Okręgu na wniosek kierownika targu.

(2) Na targach na drobne zwierzęta domowe może nastąpić zaszeregowanie do klas wartości ubojowej tylko za zgodą Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa).

§ 7

Schlachtwertklassen

Es werden folgende Schlachtwertklassen gebildet:

1. Rinder

A. Ochsen

Klasse

- a) vollfleischige, ausgemästete, höchsten Schlachtwertes,
- b) vollfleischige, ausgemästete, höchsten Schlachtwertes,
- c) sonstige vollfleischige,
- g) gering genährte.

B. Bullen

Klasse

- a) jüngere, vollfleischige, höchsten Schlachtwertes,
- b) sonstige vollfleischige
- c) fleischige,
- d) gering genährte.

C. Kühe

Klasse

- a) jüngere, vollfleischige, höchsten Schlachtwertes,
- b) sonstige vollfleischige oder ausgemästete,
- c) fleischige,
- d) gering genährte.

D. Färsen

Klasse

- a) vollfleischige, ausgemästete, höchsten Schlachtwertes,
- b) vollfleischige,
- c) fleischige,
- d) gering genährte.

2. Schweine

Klasse

- a) von 150 kg Lebendgewicht und darüber,
- b1) von 135 kg bis 149,5 kg Lebendgewicht.
- b2) von 120 kg bis 134,5 kg " "
- c) von 90 kg bis 119,5 kg " "
- d) von 80 kg bis 89,5 kg " "
- e) von unter 80,0 kg " "

g1) fette Specksauen,

g2) andere Sauen,

h) Eber,

i) Altschneider

3. Kälber

Klasse

- a) beste Mast- und Saugkälber,
- b) mittlere Mast- und Saugkälber,
- c) geringe Saugkälber,
- d) geringere Saugkälber.

4. Schafe

Klasse

- a) beste Mastlämmer und Masthammel,
- b) geringere Mastlämmer und Masthammel,
- c) Schafe

§ 8

Gütebestimmung des Fleisches

Auf den Schlachtviehmärkten ist das Fleisch von Rindern, Schweinen, Kälbern und Schafen nach näherer Weisung der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) herausgegebene Vordrucke zu verwenden. Die Einreihung erfolgt durch den vom Schlachtviehmarktleiter mit Zustimmung des Gouverneurs des Distrikts hierfür bestellen Ausschuß.

Dritter Abschnitt

Viehregistrierung

§ 9

Viehregister

(1) Für jede Gemeinde wird ein Viehregister errichtet. Als Viehregister sind einheitliche, durch die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) herausgegebene Vordrucke zu verwenden.

(2) Zur Führung der Viehregister in den Gemeinden für den Bereich der Viehwirtschaft bestehender Aufgaben werden Markthelfer eingesetzt.

(3) Viehhandelsbetriebe, die zum Handel mit Zucht- und Nutztvieh zugelassen sind, haben für ihren Betrieb ein

§ 7

Klasy wartości ubojowej

Ustanawia się następujące klasy wartości ubojowej:

1. Bydło rogate

A. Woły

Klasa

- a) pełnomięsne, tuczne, o maksymalnej wartości ubojowej,
- b) inne pełnomięsne,
- c) mięsne,
- d) mało odżywione.

B. Buhaje

Klasa

- a) młodsze, pełnomięsne, o maksymalnej wartości ubojowej,
- b) inne pełnomięsne lub tuczne,
- c) mięsne,
- d) mało odżywione.

C. Krowy

Klasa

- a) młodsze, pełnomięsne o maksymalnej wartości ubojowej,
- b) inne pełnomięsne lub tuczne,
- c) mięsne,
- d) mało odżywione.

D. Jałówki

Klasa

- a) pełnomięsne, tuczne, o maksymalnej wartości ubojowej,
- b) pełnomięsne,
- c) mięsne,
- d) mało odżywione.

2. Świnie

Klasa

- a) od 150 kg żywej wagi i powyżej
- b1) od 135 kg do 149,5 żywej wagi
- b2) od 120 kg do 134,5 " "
- c) od 90 kg do 119,5 " "
- d) od 80 kg do 89,5 " "
- e) od poniżej 80,0 " "

g1) tłuste maciory na słoninę,

g2) inne maciory,

h) knury,

i) późne kastraty,

3. Cielęta

Klasa

- a) najlepsze cielęta tuczne i ssące,
- b) średnie cielęta tuczne i ssące,
- c) mało wartościowe cielęta ssące,
- d) mniej wartościowe cielęta ssące.

4. Owce

Klasa

- a) najlepsze jagnięta tuczne i skopy tuczne,
- b) mniejsze jagnięta tuczne i skopy tuczne,
- c) owce.

§ 8

Ustalenie jakości mięsa

Na targach na bydło rzeźne należy mięso z bydła rogatego, świń, cieląt i owiec zaszeregować do klas jakości mięsa według bliższych wskazań Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa). Zaszeregowania dokonuje komisja, którą ustanawia kierownik targu na bydło rzeźne za zgodą Gubernatora Okręgu.

Rozdział trzeci

Rejestracja bydła

§ 9

Rejestr zwierząt

(1) Dla każdej gminy zakłada się rejestr zwierząt. Jako rejestr zwierząt należy używać jednolitych druków wydanych przez Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa).

(2) Celem prowadzenia rejestrów zwierząt w gminach oraz wykonania innych zadań istniejących w zakresie gospodarki bydłem, ustanawia się targownika.

(3) Przedsiębiorstwa handlu zwierzętami które są dopuszczone do handlu bydłem hodowlanym i użytkowym winny dla swego przedsiębiorstwa założyć i prowadzić własny re-

eigenes Viehregister nach Maßgabe der Bestimmungen dieses Abschnittes einzurichten und zu führen. Sie sind Tierhalter im Sinne dieser Anordnung und übernehmen für ihren Betrieb die Aufgaben der Markthelfer.

§ 10

Umfang der Registrierung

(1) Sämtliche Rinder, Kälber, Schweine, über vier Wochen alte Ferkel, Schafe und über vier Wochen alte Schaflämmer müssen nach der ersten Musterung in das Viehregister der Gemeinde eingetragen werden, in der das Vieh gehalten wird.

(2) Ferkel und Schaflämmer, die bei der ersten Musterung noch nicht vier Wochen alt sind, müssen bei der Musterung dem Markthelfer gemeldet werden.

(3) Ist zweifelhaft, in welches Viehregister das Vieh eines Tierhalters einzutragen ist, so ist die Entscheidung des Kreisviehmarktleiters herbeizuführen.

(4) Die Viehhandelsbetriebe (§ 9 Abs. 3) haben das nach Abs. 1 eintragungspflichtige Vieh unverzüglich nach der ersten Musterung in ihr Register einzutragen. Ausgenommen ist Schlachtvieh, das von dem Kreisviehmarkt einem schlachtenden Betrieb zugewiesen oder ohne Berührung des Stalles einem Schlachtviehmarkt zugeführt wird.

§ 11

Musterung

(1) Jedes Stück Vieh der im § 10 Abs. 1 bezeichneten Art wird durch einen Musterungsausschuß gemustert. Die Musterung findet mindestens zweimal jährlich statt.

(2) Ort und Zeit der Musterung werden nach Weisung des Kreishauptmanns (Stadthauptmanns) durch den Markthelfer bestimmt und durch den Bürgermeister oder Vogt ortsüblich bekanntgegeben.

(3) Jeder Tierhalter ist verpflichtet, sein Vieh dem Musterungsausschuß vorzuführen. Bei größeren Betrieben kann die Musterung in eigenen Betrieb erfolgen.

(4) Die Tierhalter sind verpflichtet, dem Musterungsausschuß auf Verlangen unentgeltliche Hilfsdienste zu leisten.

(5) Der Bürgermeister oder Vogt hat auf Anforderung des Markthelfers zur Musterung die nötigen Hilfskräfte zu stellen.

§ 12

Musterungsausschuß

Der Musterungsausschuß besteht aus:

1. dem Kreisviehmarktleiter oder einem vom Kreishauptmann (Stadthauptmann) bestimmten Sachverständigen,
2. einem Vertreter des Tierzuchtamtes,
3. dem Bürgermeister oder Vogt der Gemeinde oder einem von diesen bestellten Vertreter.

§ 13

Einreihung des Viehbestandes

Der Musterungsausschuß hat die vorgeführten Tiere in folgende Klassen einzureihen:

1. Herdbuchtiere,
2. gutes Zucht- und Nutztvieh,
3. geringes Nutztvieh,
4. Schlachtvieh.

§ 14

Kennzeichnung des Viehs

(1) Alles der Registrierpflicht unterliegende Vieh (§ 10) ist nach den durch die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) herausgegebenen Richtlinien vom Markthelfer zu kennzeichnen.

(2) Der Tierhalter ist verpflichtet darauf zu achten, daß das beim Tier angebrachte Kennzeichen nicht verlorengeht. Der Verlust ist sofort dem Markthelfer zu melden.

§ 15

Geburt und Verenden von registriertem Vieh

(1) Die Tierhalter müssen nach der ersten Musterung des Viehs alle Geburten von Kälbern, Ferkeln und Schafläm-

jestr zwierzät stosownie do postanowień niniejszego rozdziału. Są oni bezpośrednimi posiadaczami zwierzät w myśl niniejszego zarządzenia i biorą na siebie dla swoich przedsiębiorstw zadania targowników.

§ 10

Zasięg rejestracji

(1) Wszystkie sztuki bydła rogatego, cielęta, świnię i prosięta ponad 4 tygodnie, owce i jagnięta ponad 4 tygodnie, należy po pierwszym przeglądzie wpisać do rejestru zwierzät tej gminy, w której bydło to się hoduje.

(2) Prosięta i jagnięta, które przy pierwszym przeglądzie nie przekroczyły jeszcze 4 tygodni, należy targownikowi zgłosić przy przeglądzie.

(3) Jeżeli jest wątpliwe, do którego rejestru zwierzät należy wpisać bydło bezpośredniego posiadacza należy zasięgnąć decyzji kierownika powiatowego targu na bydło.

(4) Przedsiębiorstwa handlu zwierzętami (§ 9 ust. 3) winny bydło, podlegające według ust. 1 obowiązkowi zarejestrowania, zaraz po pierwszym przeglądzie wpisać do swego rejestru. Wyjątek stanowi bydło rzeźne, przydzielone przez powiatowy targ na bydło przedsiębiorstwu ubojowemu, lub bydło, doprowadzone na targ na bydło rzeźne z pominięciem stajni.

§ 11

Przeгляд

(1) Każda sztuka bydła rodzaju, określonego w § 10 ust. 1, podlega przeglądowi przez komisję przeglądową. Przeгляд odbywa się co najmniej dwa razy do roku.

(2) Miejsce i czas przeglądu wyznacza targownik według wskazań Starosty Powiatowego (Starosty Miejskiego), a podają je do wiadomości burmistrz lub wójtowie w sposób miejscowo przyjęty.

(3) Każdy bezpośredni posiadacz bydła jest obowiązany doprowadzić bydło swoje przed komisję przeglądową. W większych przedsiębiorstwach przegląd może być dokonany w obrębie własnego przedsiębiorstwa.

(4) Posiadacze bezpośredni zwierzät na żądanie komisji przeglądowej obowiązani są do bezpłatnego pełnienia służby pomocniczej.

(5) Burmistrz lub wójt winien na żądanie targownika dostarczyć do przeglądu potrzebnych sił pomocniczych.

§ 12

Komisja przeglądowa

Komisja przeglądowa składa się z:

1. Kierownika powiatowego targu na bydło lub rzeczoznawcy, wyznaczonego przez Starostę Powiatowego (Miejskiego),
2. przedstawiciela Urzędu Hodowli Zwierzät,
3. burmistrza lub wójta gminy ustanowionego przez nich.

§ 13

Zaszeregowanie stanu bydła

Komisja przeglądowa zaszereguje doprowadzone zwierzęta do następujących klas:

1. bydło stadne,
2. dobre bydło hodowlane i użytkowe,
3. małowartościowe bydło użytkowe,
4. bydło rzeźne.

§ 14

Znakowanie bydła

(1) Wszelkie bydło podlegające obowiązkowi rejestracji (§ 10) winien targownik znakować stosownie do wytycznych, wydanych przez Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa).

(2) Posiadacz bezpośredni zwierzęcia obowiązany jest uważać, aby znaki przytwierdzone zwierzętom nie zaginęły. O zagubieniu należy natychmiast donieść targownikowi.

§ 15

Urodzenie i padnięcie bydła zarejestrowanego

(1) Bezpośredni posiadacze zwierzät muszą po pierwszym przeglądzie bydła zgłosić w ciągu trzech dni targownikowi

mern binnen drei Tagen beim Markthelfer zur Eintragung im Viehregister anmelden.

(2) Fehlgeburten solcher Tiere sind sofort dem Markthelfer zu melden.

(3) Verendetes Vieh der im § 10 Abs. 1 bezeichneten Art ist vom Tierhalter binnen drei Tagen dem zuständigen Markthelfer unter Abgabe einer Bescheinigung der Tierkörperverwertungsanstalt, des Wasenmeisters oder des für den Verscharrungsplatz der Gemeinde zuständigen Bürgermeisters oder Vogt über die erfolgte Ablieferung des Tierkörpers anzuzeigen.

(4) Viehhandelsbetriebe haben die in den Absätzen 1 bis 3 aufgeführten Vorgänge innerhalb der dort angegebenen Fristen in ihre Register einzutragen.

§ 16

Registrierung von eingeführtem Vieh

Wird Vieh der im § 10 Abs. 1 und 2 bezeichneten Art in das Generalgouvernement eingeführt, so ist der erste Tierhalter im Gebiet des Generalgouvernements verpflichtet, dieses Vieh sofort nach Ankunft dem zuständigen Markthelfer zu melden. § 15 Abs. 4 gilt entsprechend.

§ 17

Abgabe von Nutz- und Zuchtvieh

(1) Alles Nutz- und Zuchtvieh das der Registrierpflicht unterliegt (§ 10 Abs. 1 und 2), darf nur über zugelassene Viehhandelsbetriebe abgegeben werden. Für Ferkel und Schweine bis zu 40 kg kann die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) Ausnahmen zulassen, die auf den Märkten durch Anschlag bekanntzugeben sind.

(2) Herdbuchvieh kann mit schriftlicher Genehmigung des zuständigen Tierzuchtamtes unmittelbar von Tierhalter zu Tierhalter abgegeben werden.

(3) Bei der Abgabe hat der abnehmende Viehhandelsbetrieb und bei der Abgabe nach Abs. 2 der für den Erwerber zuständige Markthelfer eine Bescheinigung auszustellen, aus der hervorgeht, daß das Tier im Viehregister des Erwerbers eingetragen ist. Der abgebende Tierhalter hat diese Bescheinigung seinem zuständigen Markthelfer zwecks Löschung des Tieres im Viehregister innerhalb von 24 Stunden einzureichen.

§ 18

Abgabe von Schlachtvieh

(1) Alles Schlachtvieh das der Registrierpflicht unterliegt (§ 10 Abs. 1 und 2) darf nur auf Kreis- und Schlachtviehmärkten und nur über die dort zugelassenen Viehhandelsbetriebe abgegeben werden. Das gilt auch für Pferde, die zur Schlachtung bestimmt sind.

(2) Sofern auf den Märkten Agenturen zugelassen sind, darf der Verkauf nur über die zugelassenen Agenturen erfolgen.

(3) Bei der Abgabe von registriertem Schlachtvieh (§ 10 Abs. 1) auf Kreis- und Schlachtviehmärkten ist eine Ablieferungsbescheinigung durch den Markthelfer auszustellen. Die Bescheinigung ist innerhalb von 24 Stunden durch den abgehenden Tierhalter an den zuständigen Markthelfer zwecks Löschung des Tieres im Viehregister einzureichen.

§ 19

Verbringung ohne Besitzwechsel

Wird registriertes Vieh (§ 10 Abs. 1 und 2) von einer Gemeinde in eine andere verbracht, ohne daß ein Besitzwechsel eintritt, so hat der Tierhalter das Tier bei dem Markthelfer der Gemeinde, in die das Tier verbracht wird, zu melden und die hierüber ausgestellte Bescheinigung über die Eintragung in das Viehregister dem Markthelfer der Gemeinde, in der sich das Vieh vorher befand, zwecks Löschung im Viehregister binnen 48 Stunden einzureichen.

§ 20

Sicherung der Nachzucht

(1) Weibliche Tiere sind vom Tierhalter ordnungsgemäß dem Vattertier zuzuführen.

wszystkie urodzenia cieląt, prosiąt i jagniąt celem wpisania ich do rejestru.

(2) Poronienia u tych zwierząt należy natychmiast zgłosić targownikowi.

(3) Bydło padłe rodzaju, określonego w § 10 ust. 1, winien zgłosić bezpośredni posiadacz zwierzęcia w ciągu dni trzech właściwemu targownikowi przy równoczesnym oddaniu poświadczenia zakładu utylizacyjnego względnie raskarza, burmistrza, wójta, albo burmistrza lub wójta, właściwego dla gminy, o dokonanym odstawieniu padliny.

(4) Przedsiębiorstwa handlu zwierzętami mają czynności, wyszczególnione w ust. 1 do 3, wpisać w ciągu terminów tam podanych do swych rejestrów.

§ 16

Rejestracja importowanego bydła

Jeżeli bydło rodzaju określonego w § 10 ust. 1 i 2, importuje się do Generalnego Gubernatorstwa, to pierwszy bezpośredni posiadacz na obszarze Generalnego Gubernatorstwa winien natychmiast po przybyciu zwierząt zgłosić je właściwemu targownikowi. § 15, ust. 4 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 17

Oddanie bydła użytkowego i hodowlanego

(1) Wszelkie bydło użytkowe i hodowlane, podlegające obowiązkowi rejestracyjnemu (§ 10 ust. 1 i 2), wolno oddawać tylko za pośrednictwem dopuszczonych przedsiębiorstw handlu zwierzętami. Dla prosiąt i świń do 40 kg może Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa) zezwolić na wyjątki, które należy podać do wiadomości drogą plakatów na targu.

(2) Bydło stadne może jeden bezpośredni posiadacz zwierzęcia oddać za pisemnym zezwoleniem właściwego Urzędu Hodowli Zwierząt wprost drugiemu bezpośredniemu posiadaczowi zwierzęcia.

(3) Przy oddaniu winno wystawić zaświadczenie odbierające przedsiębiorstwo handlu zwierzętami a przy oddaniu według ust. 2 właściwy dla nabycia targownik, z którego wynika że zwierzę zapisane jest w rejestrze zwierząt nabywcy. Oddający bezpośredni posiadacz winien to zaświadczenie złożyć swemu właściwemu targownikowi celem wykreślenia zwierzęcia z rejestru zwierząt w ciągu 24 godzin.

§ 18

Oddanie bydła rzeźnego

(1) Wszelkie bydło rzeźne, podlegające obowiązkowi rejestracyjnemu (§ 10 ust. 1 i 2), wolno oddawać tylko na powiatowych targach na bydło i na targach na bydło rzeźne oraz tylko za pośrednictwem dopuszczonych tam przedsiębiorstw handlu zwierzętami. To samo odnosi się do koni, przeznaczonych na ubój.

(2) Jeżeli na targach dopuszczone są agentury, wolno sprzedaży dokonywać tylko za pośrednictwem dopuszczonych agentur.

(3) Przy oddaniu rejestrowanego bydła rzeźnego (§ 10 ust. 1) na powiatowych targach na bydło i na targach na bydło rzeźne winien wystawić kierownik targu dowód odstawienia. Dowód ten winien w ciągu 24 godzin odstawiający bezpośredni posiadacz zwierzęcia przesać właściwemu targownikowi celem wykreślenia zwierzęcia z rejestru zwierząt.

§ 19

Przepęd bez zmiany w posiadaniu

O ile zarejestrowane bydło (§ 10 ust. 1 i 2) z jednej gminy do drugiej się przepędza bez nastąpienia zmiany w posiadaniu winien posiadacz bezpośredni bydła zgłosić zwierzę u targownika tej gminy, do której zwierzę przepędzono i wystawione o tym zaświadczenie o wpisaniu do rejestru zwierząt przesać w ciągu 48 godzin targownikowi tej gminy, w której zwierzę przed tym się znajdowało, celem wykreślenia go z rejestru zwierząt.

(2) Der Zeitpunkt des Deckaktes ist in das Viehregister einzutragen.

(3) Die Halter der Vattertiere sind verpflichtet, dem Markthelfer Einsicht in das Deckregister zu gewähren.

§ 21

Formblätter

Für die in Abschnitt III vorgeschriebenen Bescheinigungen sind Formblätter zu verwenden, die durch die Marktleiter und Markthelfer bezogen werden können.

Vierter Abschnitt.

Ablieferung und Verkauf von Schlachtvieh und Fleisch

§ 22

Ablieferungspflicht.

Die Erzeugerbetriebe (§ 1 Abs. 1 Nr. 1) sind verpflichtet, auf Anforderung der von der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) mit der Erfassung beauftragten Dienststellen das in ihren Betrieben anfallende Vieh zu Schlachtzwecken abzuliefern.

§ 23

Aufbringungsmenge

(1) Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) setzt für jede einzelne Schlachtviehartert die von den Distrikten aufzubringenden Mengen fest und bestimmt über deren Verwendung.

(2) Die Verteilung der aufzubringenden Mengen auf die einzelnen Erzeugerbetriebe und die Ablieferung durch diese erfolgt nach Richtlinien, die der Gouverneur des Distrikts mit Genehmigung der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) erläßt.

§ 24

Marktbindung der Erzeuger

Für einzelne Kreishauptmannschaften können bestimmte Märkte bezeichnet werden, an die die Erzeugerbetriebe das Schlachtvieh abzuliefern haben.

§ 25

Gewichtsfeststellung

Der Ankauf und Verkauf von Schlachtvieh darf nur nach Lebendgewicht erfolgen. Das Lebendgewicht ist für jedes Tier einzeln festzulegen. Bei mehreren Schweinen und Kälbern derselben Güte und bei Schafen derselben Gattung und Güte kann die Feststellung des Lebendgewichtes jedoch zusammen erfolgen, soweit nicht der Gouverneur des Distrikts Abweichendes bestimmt.

§ 26

Überfütterung

(1) Die Ablieferung von Schlachtvieh hat in futterleerem Zustand zu erfolgen. Schlachtvieh gilt als futterleer, wenn es innerhalb eines Zeitraumes von drei Tagen vor dem Versand nach einem Schlacht- oder Kreisviehmarkt normal gefüttert und getränkt ist und innerhalb eines Zeitraumes von zwölf Stunden vor der Gewichtsfeststellung nicht gefüttert und getränkt wurde.

(2) Bei Abnahme gefütterter Tiere ist der Käufer berechtigt, einen Abzug bis zu 5 v. H. des Lebendgewichtes zu machen, wenn nicht der Marktleiter eine andere Entscheidung trifft.

§ 27

Verkauf von Schlachtvieh.

Schlachtvieh kann auf den Märkten sowohl im Wege des Festkaufes als auch im Wege der Verkaufvermittlung abgegeben werden.

§ 28

Bezahlung

(1) Alles auf den Viehmärkten gekaufte Schlachtvieh ist vom Käufer sofort, möglichst noch am Tage des Kaufes zu bezahlen, sofern nicht vom Marktleiter (§ 5 Nr. 7) eine andere Regelung getroffen worden ist.

(2) Die Verkaufsvermittler sind verpflichtet, den erzielten Erlös abzüglich der Provision und der entstandenen Unkosten, soweit deren Abzug zugelassen ist, sofort, spätestens drei Tage nach dem Verkauf dem Verkäufer zu übermitteln.

§ 20

Zubeapficherung prychówku

(1) Zwierzęta-samice winien hodowca zwierząt podług przepisów doprowadzić do rozplodnika.

(2) Czas pokrycia należy wpisać do rejestru zwierząt.

(3) Bezpośredni posiadacze rozplodników są obowiązani zezwolić targownikowi na wgląd do rejestru pokrycia.

§ 21

Formularze

Do przepisanych w rozdziale III zaświadczeń należy używać formularzy, które można nabyć u kierowników targów i targowników.

Rozdział czwarty

Odstawienia i sprzedaż bydła rzeźnego mięsa

§ 22

Obowiązek odstawienia

Na żądania placówek służbowych upoważnionych przez Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa) do spisu bydła, są przedsiębiorstwa wytwórcze obowiązane (§ 1 ust. 1 p. 1) do odstawienia bydła, do celów uboju.

§ 23

Kontyngent dostawy

(1) Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa) wyznacza dla każdego poszczególnego rodzaju bydła rzeźnego ilości, które w całość winny dostawić Okręgi i postanawia o ich dalszym użyciu.

(2) Rozdział dostarczyć się mających ilości na poszczególne przedsiębiorstwa wytwórcze i odstawienie przez nie odbywa się według wytycznych, które wydaje Gubernator Okręgu za zgodą Rządu Generalnego Gubernatorstwa (Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa).

§ 24

Wyznaczenie targów producentom

Dla poszczególnych Starostw Powiatowych mogą być wyznaczone targi, na które przedsiębiorstwa wytwórcze winny odstawić bydło rzeźne.

§ 25

Ustalenie wagi.

Zakupu i sprzedaży bydła rzeźnego wolno dokonywać tylko według wagi żywej. Wagę żywą należy ustalić dla każdego zwierzęcia oddzielnie, przy większej ilości świń i cieląt tej samej jakości i przy owcach tego samego gatunku i jakości, może jednak ustalenie wagi żywej nastąpić razem, o ile Gubernator Okręgu nie postanowi inaczej.

§ 26

Przekarmienie

(1) Odstawienie bydła rzeźnego winno nastąpić w stanie czczym. Bydło rzeźne należy uważać za czcze, jeżeli w ciągu 3 dni przed wysyłką na targ na bydło rzeźne lub na powiatowy targ na bydło, jest ono normalnie karmione i pojone, a w ciągu 12 godzin przed ustaleniem wagi nie było karmione ani pojone.

(2) Przy odbiorze zwierząt karmionych kupujący ma prawo do potrącenia do 5% żywej wagi, o ile kierownik targu nie zdecydował inaczej.

§ 27

Sprzedaż bydła rzeźnego

Bydło rzeźne można sprzedawać na targach zarówno w drodze bezpośredniego kupna jako też i w drodze pośrednictwa sprzedażnego.

§ 28

Zapłata.

(1) Wszelkie bydło rzeźne kupione na targach na bydło winien kupujący natychmiast zapłacić możliwie jeszcze w dniu kupna, o ile kierownik targu (§ 5 p. 7) nie wydał innego uregulowania.

(2) Pośrednicy sprzedażni są obowiązani uzyskany dochód, po potrąceniu prowizji i powstałych kosztów, o ile potrącenie ich jest dopuszczalne, natychmiast, najpóźniej jednak w ciągu 3 dni po sprzedaży.

(3) Der Gouverneur des Distrikts kann anordnen, daß der Zahlungsverkehr nur über bestimmte Zahlstellen erfolgen darf.

§ 29

Fleischmärkte

Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) kann in Gemeinden mit Schlachtviehmärkten die Errichtung von Fleischmärkten zur Abwicklung des Großhandels mit Fleisch anordnen.

§ 30

Marktbindung für Bearbeitungsbetriebe und Verarbeitungsbetriebe

(1) Der Gouverneur des Distrikts kann anordnen, daß Betriebe, die Schlachtvieh schlachten und Fleisch bearbeiten und verarbeiten, ihren gesamten Bedarf an Schlachtvieh und Fleisch auf einem bestimmten Markt zu decken haben.

(2) Auf den Märkten werden Vieh und Fleisch den im § 1 Abs. 1 Nr. 2 und 3 genannten Betrieben nach Maßgabe der vom Gouverneur des Distrikts erlassenen Richtlinien zugeteilt.

§ 31

Schlachtabbot

(1) Das Schlachten sowie der Erwerb und die Abgabe zu Schlachtzwecken von

1. unreifen, gesunden und zur Weitermast geeigneten Jungrindern und Kälbern,
2. weiblichen Kälbern,
3. Schweinen unter 80 kg Lebendgewicht,
4. Schafen bis zu einem Alter von einem Jahr, ausgenommen Karakullämmer,
5. trächtigen Kühen, Färsen, Sauen und Schafen ist verboten.

(2) Im Bedarfsfalle kann der Gouverneur des Distrikts durch schriftliche Bescheinigung Ausnahmen zulassen.

Fünfter Abschnitt

Schlachtscheine und Bedarfsnachweise

§ 32

Schlachtscheinpflcht

(1) Schlachtungen von Vieh (§ 2) dürfen nur vorgenommen werden, wenn dem Besitzer des Schlachtieres ein Schlachtschein ausgestellt ist, soweit nicht im § 34 Ausnahmen zugelassen sind.

(2) Die Schlachtscheine werden von dem für den Betrieb zuständigen Kreishauptmann (Amt für Ernährung und Landwirtschaft) ausgestellt. In Gemeinden mit Schlachtviehmärkten erfolgt die Ausstellung der Schlachtscheine durch den Marktleiter, soweit nicht der Gouverneur des Distrikts etwas anderes bestimmt.

§ 33

Abstempelung

Die Schlachtscheine sind vor der Schlachtung dem Fleischbeschaubeamten zur Eintragung des Lebendgewichtes und zur Abstempelung vorzulegen.

§ 34

Befreiung von der Schlachtscheinpflcht

(1) Der Gouverneur des Distrikts kann anordnen, daß die Vorlegung eines Schlachtscheines (§ 33) nicht erforderlich ist bei Schlachtungen solcher Betriebe, die ihren Bedarf an Schlachtvieh nach § 30 Abs. 1 auf einem bestimmten Markt zu decken haben und ihre Schlachtungen im Schlachthaus des zuständigen Schlacht- oder Kreisviehmarktes durchführen müssen.

(2) Hausschlachtungen (§ 35 Abs. 1) sind in jedem Fall schlachtscheinpflchtig.

§ 35

Hausschlachtung

(1) Als Hausschlachtungen gelten nicht gewerbliche Schlachtungen, sofern das aus der Schlachtung gewonnene Fleisch, die Fleischwaren und das Fett nur im eigenen Haushalt verbraucht werden sollen.

(3) Gubernator Okręgu może zarządzić, że obrotu płatniczego dokonywać wolno tylko za pomocą określonych kas.

§ 29

Targi na mięso

Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Wyżywienia i Rolnictwa) może zarządzić w gminach, w których odbywają się targi na bydło rzeźne, utworzenie targów na mięso celem dokonywania handlu hurtowego mięsem.

§ 30

Wyznaczenie targów dla przedsiębiorstw obrabiających i przerabiających

(1) Gubernator Okręgu może zarządzić, aby przedsiębiorstwa uboju bydła rzeźnego oraz obrabiające i przerabiające mięso pokrywały całe swoje zapotrzebowanie na bydło rzeźne i mięso na wyznaczonym targu.

(2) Na targach przydziela się przedsiębiorstwom, wymienionym w § 1 ust. 1 p. 2 i 3, bydło i mięso stosownie do wytycznych, wydanych przez Gubernatora Okręgu.

§ 31

Zakaz uboju

(1) Ubój, jak również nabycie i zbyt do celów uboju

1. niedojrzałych, zdrowych, nadających się do dalszego tuczenia młodych sztuk bydła rogatego i cieląt,
2. cieliczek,
3. świń poniżej 80 kg żywej wagi,
4. owiec do 1 roku z wyjątkiem jagniąt karakułowych,
5. krów cielnych, jałówek, macior i owiec jest zakazany.

(2) W razie potrzeby może Gubernator Okręgu zezwolić na wyjątki pisemnym zaświadczeniem.

Rozdział piąty

Karty uboju i dowody zapotrzebowania

§ 32

Obowiązek posiadania karty uboju

(1) Ubójów bydła (§ 2) wolno dokonywać, jeśli posiadaczowi bydła rzeźnego wystawiono kartę uboju, o ile § 34 nie dopuszcza wyjątków.

(2) Karty uboju wydaje właściwy dla przedsiębiorstwa Starosta Powiatowy (Urząd dla Wyżywienia i Rolnictwa). W gminach, w których odbywają się targi na bydło rzeźne, wystawia karty uboju kierownik targu, o ile Gubernator Okręgu (Wydział Wyżywienia i Rolnictwa) nie postanawia inaczej.

§ 33

Ostemplowanie

Karty uboju należy przed ubojem przedłożyć oglądaczowi mięsa celem wpisania wagi żywej i ostemplowania.

§ 34

Zwolnienie od obowiązku posiadania karty uboju

(1) Gubernator Okręgu może zarządzić, że przedłożenie karty uboju (§ 33) nie jest wymagane przy ubojach z tych przedsiębiorstw, które swoje zapotrzebowanie na bydło rzeźne według § 30 ust. 1 pokryć winny na wyznaczonym targu i swe uboje dokonywać muszą w rzeźni właściwego targu na bydło rzeźne lub powiatowego targu na bydło.

(2) Uboje domowe (§ 35 ust. 1) podlegają w każdym wypadku obowiązkowi posiadania karty uboju.

§ 35

Ubój domowy

(1) Za uboje domowe nie uważa się przemysłowych ubójów, o ile uzyskane z uboju mięso, wyroby mięsne i tłuszcze mają być zużyte we własnym gospodarstwie domowym.

(2) Schlachtscheine für Hausschlachtungen werden nur erteilt, wenn der Antragsteller nachweist.

1. daß er in der Zeit vom 1. April bis 31. März des Vorjahres Hausschlachtungen im gleichen Umfange vorgenommen hat,
2. daß er je Tier, für das die Genehmigung zur Hausschlachtung beantragt wird, bereits vier Tiere derselben Gattung im Laufe eines Jahres abgeliefert hat, ohne hierfür Fleischmarken erhalten zu haben.
3. daß er das zu schlachtende Tier mindestens sechs Monate im eigenen Stall gehalten und gefüttert hat.

(3) Schlachtscheine für Rinder, Kälber und Schafe werden nur an Großbetriebe verteilt, wenn diese nachweisen, daß sie einen besonderen Bedarf an Fleisch haben und diesen aus Schweineschlachtungen nicht decken können.

(4) Beantragt ein Betrieb im Laufe eines Jahres wiederholt die Ausstellung von Schlachtscheinen für Hausschlachtungen, so ist bei Stellung des zweiten Antrags und der folgenden vom Antragsteller die Zahl der in seinem Betrieb beschäftigten Personen nachzuweisen. Hierbei ist anzugeben, wieviel von diesen im Betrieb mit Fleisch versorgt werden (getrennt nach Deutschen, Ukrainern und Polen).

(5) Der Antragsteller hat unter Angabe der Ohrmarkennummer das Gewicht des für die Schlachtung vorgesehenen Tieres nachzuweisen.

(6) Die Schlachtscheine für Hausschlachtungen sind dem Fleischschaubeamten zur Abstempelung vorzulegen. Der Tierhalter, der hausgeschlachtet hat, hat den Stammschnitt des Schlachtscheines dem zuständigen Markthelfer zur Löschung des Tieres im Viehregister innerhalb 24 Stunden zu übermitteln. Der Abschnitt des Schlachtscheines bleibt im Besitz des Tierhalters und ist bei weiteren Anträgen auf Genehmigung von Hausschlachtungen dem Kreishauptmann (Amt für Ernährung und Landwirtschaft) und in Gemeinden mit Schlachtviehmärkten dem Marktleiter (§ 32 Abs. 2) vorzulegen.

(7) Jede, auch die unentgeltliche Abgabe sowie jeder Erwerb von Fleisch, Fleischwaren und Fett aus Hausschlachtungen sind verboten.

§ 36

Notschlachtung

(1) Schlachtscheine sind bei Notschlachtungen nicht erforderlich.

(2) Eine Notschlachtung liegt nur vor, wenn zu befürchten ist, daß das Tier einen Krankheitszustand nicht übersteht oder das Fleisch durch den Krankheitszustand wesentlich an Wert verliert.

(3) Bei Notschlachtungen ist der Tierkörper mit sämtlichen Organen und der Haut in ausgeschlachtetem Zustand dem Schlachthaus des zuständigen Kreisviehmarktes innerhalb 24 Stunden nach der Schlachtung zuzuführen. Der Schlachthausleiter stellt über die Ablieferung des Tierkörpers eine Bescheinigung aus die dem Markthelfer innerhalb 48 Stunden zur Lösung in dem Viehregister einzureichen ist.

§ 37

Fleischabgabe

(1) Fleisch und Fleischwaren dürfen von den in § 1 Abs. 1 Nr. 2 und 3 genannten Betrieben nur gegen rechtsgültige Bedarfsnachweise (Fleischmarken, Bezugscheine) abgegeben und bezogen werden. Die Abgabe und der Bezug müssen sich aus den einzelnen Fleischmarken oder Bezugscheinen ergebenden Gewichtsmengen entsprechen.

(2) Fleisch ist grundsätzlich, wie es gewachsen ist, d. h. mit eingewachsenen Knochen abzugeben. Bei Abgabe von Fleisch, das handelsüblich ohne Knochen verkauft wird (z. B. Schnitzel, Filet, Roastbeef, Gulasch, Rouladen, Gehacktes, Schabefleisch), ist auf Verlangen des Käufers eine Knochenbeilage, die gesondert zu wiegen und zum Knochenpreis zu berechnen ist, hinzuzufügen. Die darf

bei Schweinefleisch 20 v. H.,
bei Rindfleisch 33¹/₆ v. H.,
bei Kalbfleisch 35 v. H.

(2) Kart uboju dla ubojów domowych udziela się tylko, jeżeli wnioskodawca wykaże, że

1. w czasie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca poprzedniego roku dokonał ubojów domowych w tych samych rozmiarach,
2. za każde zwierzę, na które postawił wniosek o zezwolenie na ubój, dostarczył 4 sztuki tego samego rodzaju w ciągu jednego roku, nie otrzymując wzamian kuponów mięsnych.
3. zwierzęta, przeznaczone na ubój, trzymał i karmił co najmniej przez 6 miesięcy we własnej stajni.

(3) Kart uboju dla bydła rogatego, cieląt i owiec udziela się tylko wielkim przedsiębiorstwom, jeżeli udowodnią, że mają szczególne zapotrzebowanie na mięso, a nie mogą go pokryć z uboju trzody chlewnej.

(4) Jeżeli przedsiębiorstwo w ciągu roku powtórnie stawia wniosek o wystawienie kart uboju dla ubojów domowych, to wnioskodawca winien udowodnić liczbę osób, zatrudnionych w jego przedsiębiorstwie. Należy przy tym podać, ile z pośród tych osób zaopatruje się w przedsiębiorstwie w mięso (oddzielnie dla Niemców Ukraińców i Polaków).

(5) Wnioskodawca winien, podając numer znaku usznego, wykazać wagę zwierzęcia, przewidzianego na ubój.

(6) Karty uboju dla uboju domowego należy przedłożyć urzędnikowi-ogłędaczowi mięsa celem ostemplowania. Bezpośredni posiadacz zwierzęcia, który dokonał uboju domowego winien w ciągu 24 godzin przekazać odcinek główny karty uboju właściwemu targownikowi w celu wykreślenia zwierzęcia z rejestru zwierzęcego. Odcinek karty uboju pozostaje w posiadaniu bezpośredniego posiadacza zwierzęcia, który go przy następnych wnioskach o zezwolenie na ubój domowy winien przedłożyć Staroście Powiatowemu (Urzędowi dla Wyżywienia i Rolnictwa), w gminach z targami na bydło rzeźne zaś targownikowi (§ 32 ust 2).

(7) Każde, również i bezpłatne oddanie oraz nabywanie mięsa, wyrobów mięsnych i tłuszczu z ubojów domowych jest zakazane

§ 38

Uboj z konieczności

(1) Przy ubojach z konieczności nie są wymagane karty uboju.

(2) Uboj z konieczności zachodzi: jeżeli istnieje obawa, że zwierzę nie przetrzyma stanu chorobowego lub jeśli mięso przez stan chorobowy traci istotnie na wartości.

(3) Przy ubojach z konieczności należy zwierzę w stanie bitym z wszelkimi organami i skórą dostarczyć do rzeźni właściwego powiatowego targu na bydło w ciągu 24 godzin po uboju. Kierownik rzeźni wystawia zaświadczenie o odstąpieniu zwierzęcia, które to zaświadczenie należy w ciągu 48 godzin doręczyć targownikowi w celu wykreślenia sztuki z rejestru zwierzęcego.

§ 37

Wydawanie mięsa

(1) Mięso i wyroby mięsne wolno przedsiębiorstwom, wymienionym w § 1 ust. 1 p. 2 i 3, nabywać i oddawać jedynie na podstawie prawnie ważnych dowodów zapotrzebowania (kupyony mięsne, karty nabywcze). Oddawanie i nabywanie winno odpowiadać ilościom wagi, wynikającej z poszczególnych kuponów mięsnych wzgl. kart nabywczych.

(2) Mięso należy wydawać zasadniczo w stanie takim, w jakim jest ono z natury, tzn. z wrośniętymi kośćmi. Przy wydawaniu mięsa, które wedle zwyczajów handlowych sprzedaje się bez kości (np. sznycle, filety, rozbef, gulasz, rolada, siekanina, mięso skrobane) należy na żądanie kupującego dołożyć dodatek z kości, który należy osobno odważyć i obliczyć podług ceny kości. Waga ta nie może przekraczać:

przy wieprzowinie 20%,
przy wołowinie 33¹/₆%,
przy cielęcinie 35%

der auf den Fleischmarken oder dem Bezugschein angegebenen Fleischmenge nicht übersteigen. Wird die Abgabe von knochenlosem Fleisch ohne Knochenbeilage verlangt, so vermindert sich die für die einzelnen Fleischmarken oder den Bezugschein festgelegte Gewichtsmenge um den angegebenen Hundertsatz.

§ 38

Ausnahmen

Von der Vorschrift des § 37 gelten folgende Ausnahmen:

1. In der doppelten Menge des sich aus den Bedarfsnachweisen ergebenden Gewichtes sind abzugeben: Pferdefleisch, Freibankfleisch, Schweinköpfe (mit Ohr, ohne Fettbacke), Eisbein, Kalbshaxe, ganze Geschlinge, Rinderschwänze, Lungen, Euter, Brägen (Hirn), Merz, Ochsenmaulsalat, Konsumsülze, Innereisülze sowie Gänseleberwurst, sofern bei Herstellung von Gänseleberwurst zum Teil bewirtschaftetes Fleisch verwendet worden ist.
2. In der vierfachen Menge des sich aus den Bedarfsnachweisen ergebenden Gewichtes sind abzugeben: Rinderköpfe, Kalbsköpfe, Schafköpfe, Spitzebeine (unmittelbar hinter dem Dickbein oder dem Sprunggelenk abgehauen), Schweineschwänze, Fleischsalat, Pansen (Fleck), Schwarten, Schweinekammknochen, Sperrknochen (Rückgratknochen) und Bauchrippen, die unmittelbar am Knochen ausgeschält und nicht abgeputzt sind, Innereisalat, Rindermarkknochen.
3. Ohne Anrechnung auf die Bedarfsnachweise können nachgeputzte Knochen mit Ausnahme der Rindermarkknochen abgegeben werden.

§ 39

Örtliche Anordnungen

Die für die einzelnen Märkte erlassenen Anordnungen sind durch Anschlag am Schwarzen Brett des Marktes bekanntzugeben.

§ 40

Überwachungsorgane

(1) Zur Überwachung und Überprüfung der in der vorliegenden Anordnung festgelegten Bestimmungen werden in der Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft) und bei den Gouverneuren der Distrikte Überwachungsorgane eingesetzt.

(2) Die Überwachungsorgane haben insbesondere die Befugnis, Prüfungen ohne vorherige Benachrichtigung der örtlichen Dienststellen vorzunehmen und die Aufgabe, unmittelbare Meldungen und Berichte an ihre Dienststellen zu erstatten.

Sechster Abschnitt

Schlußbestimmungen

§ 41

Übertragung von Befugnissen

Die Gouverneure der Distrikte können die ihnen in dieser Anordnung eingeräumten Befugnisse auf die Kreisauptleute (Stadthauptleute) übertragen.

§ 42

Strafvorschrift

Zu widerhandlungen gegen diese Anordnung werden gemäß den Ergänzungsverordnungen über die Ernährungs- und Landwirtschaft im Generalgouvernement vom 15. Januar 1940 und 24. Juli 1940 (VBI GG. I S. 8 und S. 228) bestraft.

§ 43

Inkrafttreten

- (1) Diese Anordnung tritt am 1. April 1942 in Kraft.
- (2) Die Anordnung über Schlachtwerklagen auf den Viehmärkten vom 5. Dezember 1940 (VBI GG. II S. 564) tritt mit Ablauf des 31. März 1942 außer Kraft.

Krakau, den 10. März 1942.

Der geschäftsführende Leiter
der Hauptabteilung Ernährung und Landwirtschaft
in der Regierung des Generalgouvernements

Naumann

ihnen, die auf den Fleischmarken oder dem Bezugschein angegebenen Fleischmenge nicht übersteigen. Wird die Abgabe von knochenlosem Fleisch ohne Knochenbeilage verlangt, so vermindert sich die für die einzelnen Fleischmarken oder den Bezugschein festgelegte Gewichtsmenge um den angegebenen Hundertsatz.

§ 38

Wyjątki

Do przepisu § 37 odnoszą się następujące wyjątki:

1. Z wagi, wynikającej z dowodów zapotrzebowania, należy oddać w podwójnej ilości: mięso końskie, mięso z taniej jarki, głowy świńskie (z uchem bez nasady tuszczowej), kolanko surowe świńskie, kolanko cielęce, cały przelyk, ogony bydłecze, płuca, wymię, mózg, serce, salate z nozdrzy wołowych, galarete, galarety z wnętrzości zwierzęcych, pasztetową kielbasę z wątróbki gęziej, o ile przy wyrobie tej kielbasy użyto zostało po części mięso.
2. Z wagi, wynikającej z dowodów zapotrzebowania, należy oddać w poczwórnej ilości: głowy z bydła rogatego, głowy cielęcze, owcze, ratki (bezpośrednio poza udem albo kolaniem odrabane), ogony świńskie, salate mięsną, żołądek krowi (flaki), skóry wieprzowe, kości karkowe i kości kręgosłupa świńskiego, żebra brzuszne, które bezpośrednio z mięsa są obrane, lecz nie są z mięsa oczyszczone, salate z wnętrzości oraz bydłecze kości szpikowe.
3. Bez zaliczenia na dowody zapotrzebowania mogą być wydane dodatkowo oczyszczone z mięsa kości z wyjątkiem bydłeczych kości szpikowych.

§ 39

Zarządzenia miejscowe

Zarządzenia, wydane dla poszczególnych targów, podaje się do wiadomości za pomocą plakatów, wywieszonych na czarnej tablicy targu.

§ 40

Organy kontrolne

(1) Do kontrolowania i czuwania nad przestrzeganiem postanowień ustalonych w powyższym zarządzeniu, ustanawia się w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa (Głównym Wydziale Wyżywienia i Rolnictwa) i przy Gubernatorach Okręgów organy kontrolne.

(2) Organy kontrolne są w szczególności upoważnione do przeprowadzania kontroli bez uprzedniego zawiadomienia miejscowych placówek służbowych i zadaniem ich jest przedkładanie bezpośrednich meldunków i sprawozdań swoim placówkom służbowym.

Rozdział szósty

Postanowienia końcowe

§ 41

Przeniesienie uprawnień

Gubernatorzy Okręgów mogą uprawnienia, nadane im niniejszym zarządzeniem, przenieść na Starostów Powiatowych (Miejskich).

§ 42

Przepis karny

Wykroczenia przeciw niniejszemu zarządzeniu podlegają karze według rozporządzeń uzupełniających o gospodarce wyżywienia i rolnictwie w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 15 stycznia 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 8 i str. 228).

§ 43

Wejście w życie

(1) Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1942 r.

(2) Zarządzenie o klasach wartości ubojowej na targach na bydło z dnia 5 grudnia 1940 r. (Dz. Rozp. GG. II str. 564) traci moc obowiązującą z upływem dnia 31 marca 1942 r.

Krakau dnia 10 marca 1942 r.

Sprawujący czynności Kierownika
Głównego Wydziału Wyżywienia i Rolnictwa
w Rządzie Generalnego Gubernatorstwa

Naumann

Aus dem

SPÓLDZIELCA

ORGAN DLA SPÓLDZIELNI W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Die Folge Nr. 6 des Genossenschaftsorgans im Generalgouvernement behandelt eingangs in einem Aufsatz die gesetzliche Genossenschaftsprüfung. Es dürfte bekannt sein, daß im Reich bis zum Jahre 1934 eine Pflichtprüfung jeder einzelnen Genossenschaft, welche als periodische Überwachung der prüferischen und beaufsichtigenden Tätigkeit des Aufsichtsrates, sowie auch als Untersuchung der Geschäftsgebarung auf die genossenschaftliche Ausrichtung hin abgefaßt ist, zumindestens jedes zweite Jahr stattfinden mußte. Erst die Neufassung des § 53 des geänderten Genossenschaftsgesetzes (Änderung vom 30. 10. 1934) versah statt der bisherigen allgemein zweijährigen Prüfung die jährliche Pflichtprüfung. Im Generalgouvernement, welches das polnische Genossenschaftsgesetz übernommen hat, ist grundsätzlich mindestens eine jährliche Prüfung vorgesehen, deren Aufgaben und Ziele in der Prüfungsordnung des Staatlichen Genossenschaftsrates festgelegt wurden. Die diesbezüglichen gesetzlichen Bestimmungen und Erläuterungen erblicken zweifelsohne als erste Aufsichts- und Prüfungsinstanz den Aufsichtsrat, welcher aber unmöglich den Zusammenhang des sämtlichen Genossenschaftswesens mit der von Staat bestrebt Wirtschaftspolitik überschauen kann. Die Pflichtprüfung hat also den Zweck, die zur reibungslosen Zusammenarbeit mit der allgemeinen Wirtschaft nötigen Elemente in die Tätigkeit jeder einzelnen, wenn auch der kleinsten Genossenschaft, einzuschalten. An zweiter Stelle sei die Sammlung und Austausch genossenschaftlicher Erfahrungen als Ziel der Pflichtprüfung genannt. Hierdurch wird die Entwicklung des Genossenschaftswesens, als eines besonderen Wirtschaftssektors mit seinem speziellen ideologischen und methodischen Anlagen befördert. Schließlich gilt die Prüfung der Geschäftsführung, der Vermögenslage und den wirtschaftlichen Verhältnissen der Genossenschaft.

Der Aufsatz führt die wichtigsten Bestimmungen über die Pflichtprüfung an, indem er sie entsprechend erläutert.

Der zweite Aufsatz ist der Geschäftsordnung einer regelmäßigen Wahlversammlung der Genossenschaft gewidmet. Sein Zweck ist, die Mitglieder und Organe der Genossenschaft in dem Ziel und der Durchführungstechnik einer Wahlversammlung aufzuklären. Dabei werden einheitliche Schema einer Geschäftsordnung und eines Protokolls über die Versammlung mit allen möglichen Einzelheiten dargelegt, damit den Organen und Mitgliedern doppelte Arbeit erspart werde.

Der praktische Genossenschaftler wie auch jeder genossenschaftlicher Wirtschaftsführer, Verbandsreferent und Genossenschaftsleiter wird es gewiß zu schätzen wissen, welche Erleichterung, Ersparung an Mühe und Schulung des Nachwuchses eine enge Zusammenarbeit der bestehenden Genossenschaftsorganisationen und des Revisionsverbandes mit dem fachlichen Handelsschulwesen bringen könnte. Der dritte Aufsatz heißt „Genossenschaftliche Lehrgegenstände“. Schon im vergangenen Jahr wurde in dem „Spółdzielca“ von der Zusammenwirkung des Revisionsverbandes der Genossenschaften im Generalgouvernement mit den Handelsschulen höheren Typs Notiz genommen. Gegenwärtig ist bereits ein einheitliches Schulprogramm vorhanden, welches nach erzielter Bestätigung seitens der Schulbehörden, in den Genossenschaftsklassen der Handelsschulen eingeführt wird. Der Aufsatz teilt den Lesern die einzelnen Schul-

fächer und Lehrgegenstände mit, und zwar in einer solchen Auswahl, welche jedem praktisch wirkenden Genossenschaftler als Wegweiser bei der Systematisierung verschiedener Phasen der Gründung, Aufbau, Verwaltung und Wirtschaft einer Genossenschaft bedienlich sein kann.

Zuletzt ist in dem Artikelabschnitt von den Genossenschaften im Distrikt Galizien die Rede, welche sich mühsam von den schwerwiegenden Folgen des bolschewistischen Jochs allmählich erholen und immer mehr zum Funktionieren des Wirtschafts- und Ernährungssektors beitragen. Nicht nur das ukrainische aber auch das polnische Genossenschaftswesen ist im Begriff, ihre Stellen wieder aufzubauen und die Fühlung mit dem Lande herzustellen.

Nun folgt der den Verbrauchergenossenschaften gewidmete Abschnitt. Hier werden praktische Ratschläge und Erläuterungen in folgenden Sachen gegeben: der widerrechtliche Erwerb, Wechselprotest im Gerichtsverfahren, sind Deputate als Umsatz zu betrachten? Steuerermäßigungen und Handelsbücher, und schließlich die Berechnung der Steuerbegünstigungen. Außerdem erscheint eine Aufstellung der dem Verband „Spółtem“ angeschlossenen Verbrauchergenossenschaften.

In den folgenden „Amtlichen Veröffentlichungen“ gibt es wichtigste Erläuterungen zu den neu erschienenen Verordnungen und behördlichen Anweisungen und zwar an erster Stelle drei Notizen über die Verordnungen des Beauftragten der Bankaufsichtsstelle für die Aufsicht der Kreditgenossenschaften, dann über die Auflösung der Schiedsämter, über den Torfverband, Chemische Erzeugnisse, Posttarif, Beschränkungen im Güterverkehr und über die Wechselgebühren bei Blanko-Wechseln.

Eine kurze Anweisung über die Bestellung und Bezugsgebühr für die Zeitschrift Spółdzielca schließt das Material.

Weiter folgen die Register- und Pflichtanzeigen der Genossenschaften, welche in diesem ersten Inhaltsbericht auch vielleicht einer näheren Besprechung bedürfen. Es werden in diesem Teil nämlich alle wichtigen Auszüge aus dem Handelsregister der Genossenschaften sowie beabsichtigte oder von den Wahlversammlungen bereits beschlossene Satzungsänderungen verlautbart, um dem Öffentlichkeitsgrundsatz des Handelsverkehrs unter den Genossenschaften, deren Gläubigern und Schuldnern in gebührender Weise Rechnung zu tragen.

Zwischen Warthegau und UdSSR

das Buch des Landesbauernführers
K Ö R N E R

Preis Zl. 9,50 zuzügl. Pto. ist wieder
sofort ab Lager lieferbar.

Agrar-Verlag Krakau, Nürnbergstr. 5a
Telefon 116 79, 116 80

CZYTAJcie BIBLIOTEKĘ ROLNICZĄ!

<p>Zeszyt 1:
„Właściwa hodowla cieląt”
przez Dr. Rudolfa Rulfessa.
35 stron z 11 rycinami Cena 3.— zł.</p> <p>Zeszyt 2:
„Budownictwo z gliny na wsi”
przez architekta Karola Küntzela.
24 stron z 26 rycinami Cena 2.50 zł.</p> <p>Zeszyt 3:
„Sadownictwo w gospodarstwie wiejskim”
napisał Radca Otto Wagner.
70 stron, 34 ryciny Cena 5.— zł.</p> <p>Zeszyt 4:
„Hodowla konia”
Dr. Juliusza Kiela
75 stron, 23 ryc. Cena 4.— zł.</p> | <p>Zeszyt 5:
„Tuczenie świń paszą z własnego gospodarstwa”
Dr. Jana Wackera.
30 stron. Cena 2.50 zł.</p> <p>Zeszyt 6:
„Hodowla prosiąt”
Dr. Waltera Wowra.
40 stron, 25 ryc. Cena 3.50 zł.</p> <p>Zeszyt 7:
„Nowoczesna gospodarka pastwiskowa”
Prof. Dr. R. Geitha.
80 stron, 51 ryc. Cena 5.50 zł.</p> | <p>Zeszyt 8:
„Uprawa lucerny na lekkim gruncie”
Prof. Dr. Alfreda Könekampa.
45 stron, 21 ryc. Cena 4.— zł.</p> <p>Zeszyt 9:
„Nawozy naturalne”
Prof. Dr. E. Scheffera.
55 stron, 7 ryc. Cena 4.50 zł.</p> <p>Zeszyt 10:
„Pielęgnacja podków i kopyt”
Dr. Jana Jöckla
i Prof. Dr. Stockklausnera.
75 stron, 64 ryc. Cena 5.— zł.</p> |
|--|--|--|

WYDAWNICTWO ROLNICZE

Krakau, Nürnbergstrasse 5a.

DEUTSCH
KOMMISSARISCHE
LEITUNG

TEIGWARENFABRIK
»MAZOLI«
G. m. b. H.
KRAKAU, KOPERNIKUSSTRASSE 8.
Tel. Nr. 201-10.

Verkauf
nur gegen
Bestellschein

Honigkuchen
Teegebäck
Zuckerwaren

* *
mierniki
herbatniki
cukoty
*

MICHAŁ WIŚNIEWSKI

WARSZAWA
UL. POLNA 30
TEL. CENTR. 7-06-66

Skład Rozdzielczy
Ziemniaków

Roman Ziegenhirte

Warszawa
Al. Jerozol. 11
Telefon 97-128

GUTSVÄRVALTER
20 Jahre Praxis,
kleine Familie,
Kenntnisse der
deutschen und
russischen Spra-
che gut bewand-
ert in der land-
wirtschaftl. Buch-
führung, Seelzucht,
landwirtschaftl. Be-
triebe und gute
Kenntnisse der
bestehenden Ver-
ordnungen, sucht
ab sofort Stellung.
Offerten an „Er-
nährungswirtschaft”
„Gutsverwalter“.

THE CHAMBERD

ŁAGODNY, ROŚLINNY ŚRODEK
PRZECIWIŻ ZAPARCIU
ULATWIA TRAWIENIE
REGULWJE PRZEMIANĘ MATERJI

**Konserven-
und Nahrungsmittel - Fabrik**

**Fabryka Konserw
i przetworów spożywczych**

»WANDA«

WARSZAU

Bracia Pakulscy

WARSZAWA

SPÓŁDZIELNIA PRACY

ZESPÓŁ SOLNY

z odp. udziałami

w WARSZAWIE, TEATRALNA 4, m. 3

Jan Michalewicz

*Obst- Gemüsegrossverteiler
u. Kartoffelverteilerstelle*

WARSZAU

Elektoralnastr. 11
Ruf 542-61

Jan Michalewicz

*Kurtownia Rozdzielcza
owoców i warzyw*

Skład rozdzielczy ziemniaków

WARSZAWA

Elektoralna 11
Tel. 542-61

WSZYSCY GRAMY W LOTTO LICZBOWE

Już od kilku miesięcy gra ludność Generalnego Gubernatorstwa, a zwłaszcza mieszkańcy większych miast, jak Krakowa, Warszawy, Lublina, Lwowa, Radowia, z zapalem i z wielkim zainteresowaniem w Lotto Liczbowe. Z zapałym oddechem oczekują szerokie masy grających na wynik ciągnięcia w nadziei, że ta wpłacona stawka 1.— zł. przyniesie im setki a nawet tysiące złotych wygranych. W licznych Lotto-Kolekturach zjawiają się chętni ze wszystkich prawie warstw społecznych i stawiają na numery, które nieraz im się w snach objawiły, lub które wyczytali w sennikach. Każdy grający otrzymuje jako potwierdzenie stawki (od 50 gr. wzwyż) specjalne pokwitowanie (kupon), na podstawie którego wypłaca się w razie wygranej wielokrotność stawki. Im większa stawka, tym wyższa wygrana; im bardziej różnorodnie

*Już za 50 groszy
możesz być bogaczem!*

rodzaje gry, tym pewniejsze i liczniejsze możliwości wygrania. Ponieważ Lotto-ciągnięcie odbywa się dwa razy w tygodniu (w Krakowie i w Warszawie), jest więc okazja do częstego grania i wygrywania.

Spośród liczb od 1—90 wybiera się jedną liczbę, na którą stawia się stawkę. Grać można nie tylko na jedną, ale także na 2, 3, 4, lub 5 liczb (numerów).

Przy odgadnięciu jednego numeru wypłaca się przy wygranej 10-krotną stawkę, 50-krotną stawkę wygrać można, jeżeli oprócz numeru odgadnie się i kolejność jego wylosowania.

Przy odgadnięciu 2 numerów wygrywa się 180-krotną stawkę — gdy zaś od-

gadnie się wszystkie trzy numery, wysokość wygranej wynosi 3.600-krotną stawkę.

Wysokie wygrane (w tym także powyżej 10 tysięcy złotych) powtarzały się w ostatnich tygodniach często.

Blizszych informacji o umowach gry, wysokości stawek i planie gry udziela każda LOTTO-KOLEKTURA

**W
E
S
K
O-MILL**

DER TREUHÄNDER DER
PAPIERWARENFABRIK

empfehlen ihre
berühmten Qualitätszeugnisse:

*Alle Arten Briefumschläge
Briefpapiere in Mappen
Kästchen u. Blocks u. a.*

Verkauf nur an Wiederverkäufer!

FABRIK: Krakau, Glinianastrasse 24. Tel. 130-19, 130-30
VERKAUFLAGER IN WARSCHAU:
Fa. »Interprint« B. S. Szczepski, Bahnhofstr. 32, Tel. 638-38

Fabrik Chemischer Erzeugnisse

„Dobrolin“

F. A. & G. Pal

Warschau, Litzmannstadtstr. 157/159.

Fabryka Przetworów Chemicznych

„Dobrolin“

F. A. & G. Pal

Warszawa, Wolska 157/159

„Herbewo“

HERLICZKA BĘDOWSKI WOŁOSZYŃSKI
ZJEDNOCZONE FABRYKI TUTEK I BIBULEK
SPÓŁKA AKCYJNA
KRAKÓW

NASIONA

ZNANE ZE SWEJ
DOBREJ JAKOSCI
OGRODOWE-PASTEW-
NE, ROLNE, KRAJOWE,
ZAGRANICZNE,
SELEKCYJNE
POLECA FIRMA:

Jan Jankowski

WARSZAWA, HALE MIROWSKIE
TELEFON 216-29, 256-77

KUPNO - SPRZEDAZ

CENNIKI I OFERTY NA ZADANIE BEZPŁATNIE

„OBSTZENTRALE“

G. m. b. H.

„CENTRALA OWOCÓW“

Sp. z o. o.

WARSCHAU, Przechodnia 2, Tel. 699-48

Grossvertellen von Obst und Gemüse
STEFAN JORDAN

Kaffeerösterei und Kaffee-Ersatzfabrik

„PLUTON“

Palarnia Kawy i Fabryka Kawy Zbożowej

T. M. TARASIEWICZOW A. G. - S. A.

Warschau, Żytniastr. 10 • Warszawa ul. Żytnia 10

Formul 580-97 Telefon

Senffabrik Fabryka musztardy

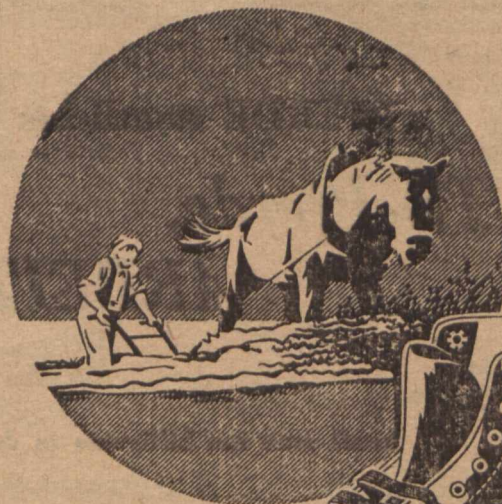
J. ŻURAWSKI

Warschau Warszawa

Spiskastraße 3 - Tel. 284-16

Unser Herstellungsprogramm: Nasz program produkcyjny:

Tafelsenf	Musztarda: stolowa
Saxeptosenf	saxepka
Englischer Senf	angielska
Kremsor-Sosse	sos kremski
Kabul-Sosse	sos „Kabul“

Bata

Schuh und Lederwerke A. G.
Zweigstelle Krakau

Senffabrik Fabryka musztardy

A. SCHWEITZER

A. D. 1856

istnieje od r. 1856

Marienstadt 29 - Telefon 586-77

Marienstadt 29 - Telefon 586-77

Laden: Królewska 25 - Tel. 619-18

Sklep: Królewska 25 - Tel. 619-18

Senf in verschiedenen Arten

Senftunken

Säfte und Liköressenzen

Musztarda w różnych gatunkach

Sosy

Soki i zaprawy do wódek

PFERDE sämtlicher Art:

NUTZ-Pferde,

ARBEITS-Pferde,

REIT-Pferde

kauft man am billigsten in der Firma

EDUARD JUROCHNIK

VIEH-PFERDEGROSSHANDLUNG

Kaufe Schlachtpferde ein.

BÜRORAUME:

Warschau: Szerokastr. 14-15 » Fernruf: 10-64-99

Lublin: Szopenastr. 3

Fernruf: 12-80

STALLUNGEN;

Warschau: Brzeskastr. 16

Lublin: Szewskastr. 1

Suchard S.A.

KRAKÓW

KAKAO + CZEKOLADA

WYROBY CZEKOLADOWE

CUKIERKI + MARMELADA

GEGRÜNDET 1856. ROK ZAŁOŻENIA 1856.

INDUSTRIE- u. HANDELSWERKE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWE

G.m.b.H. **FELIKS PAWŁOWSKI** Sp.z o.o.

WARSCHAU-OKĘCIE, KRAKAUER ALLEE 2 WARSZAWA-OKĘCIE, ALEJA KRAKOWSKA 2

DIE FABRIK ERZEUGT: VON BEKANNTER QUALITÄT: MARMELADE KUNSTHONIG GELEES

FABRYKA PRODUKUJE: ZNANE ZE SWEJ JAKOŚCI. MARMELADĘ MIÓD SZTUCZNY GALARETKI

D/H i Hodowla nasion

R. T. FIJAŁKOWSKI

WARSZAWA, UL. CZACKIEGO 9

Nasiona zbóż i warzyw

Opieki zaparowe do maszyn rolniczych

SPÓŁDZIELNIA PRACY „GROMADA” Z O. U.

WARSZAWA, UL. RYMARSKA Nr. 10.

tel. Zarząd: 11-91-24, Biuro Sprzedaży: 11-19-51

Skład Hurtowy: 11-12-16.

Poleca wyroby własnej wytwórni:

HERBAL* namiastka herbaty w płynie, w smakach: rumowym, cytrynowym, i wyborowym.

„TONKA” zaprawa do tytoniu • „GROMADONI” pasta do zębów • „GA-LA” jukusowa pasta do obuwia • „FOKA” środek zmiękczający skórę i czyszczący ją nieprzemakalną • „JĘCZA” zaprawa do podłóg w proszku • „GROMADOL” jukusowa zaprawa do podłóg • „GROMADOL” płyn do czyszczenia metali, usterek, szyb i t. p. • „KAPSELINA” płyn zabezpieczający korkowane butelki.

Für Molkereien u. Käseereien

Liefere ich

Milchwannen, Milchbehälter Quarkwannen, Schichtkäsetische, fahrbare Käsebruchwannen, Dampfkäsewannen und Zubehör, Butterpacktische, Isolierbehälter

Anfertigung in Aluminium

JOH. SCHULZE, Apparate und Behälterbau
Hildesheim, Michaelisstrasse 45-47

Fruchtöle | **Olejni**

Aromas für Zuckerwaren, Gebäck, Kunsthonig, Limonaden, Liköre, Kosmetikas, Seifen, Giftfreie Genußmittelarben liefert preiswert!

smak do cukierków, płaczyw, marmelad, miodu sztucznego, lemoniad, lodów, likierów, olejki do perfum i mydeł, barwinki itp. poleca w najlepszej jakości

„Domarom”

Warschau | Warszawa
Postplac 1 | Plac Pocztowy 1

Gegründet 1886 Rok założenia

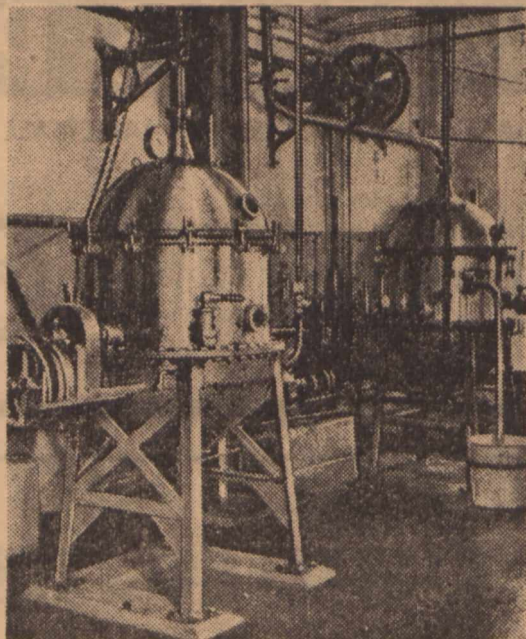
Weine | **Wina**

OBSTWEINKELLEREI | FABRYKA WIN OWOCOWYCH

K. MIESZKOWSKI A. G. A. S.

Warschau | Sandomierska 13 | Warszawa

FRUCTOSA

Marmelade und Konserven
Marmelady i Konserwy

Gegen Vogelfrass schützt **MORKIT**
Przed plactwem chroni

Zu beziehen durch die Distriktstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle Krakau, die Landwirtschaftlichen Genossenschaften u. den einschlägigen Handel

Zuckerwaren - Industrie

M. PRZYBYLSKI
KRAKAU, Krowoderska 52 - Telefon 227-14

GEGRÜNDET
1831

ERSTE WARSCHAUER MOSTRICH-, ZUTATEN- UND SÄFTEFABRIK
PIERWSZA WARSZAWSKA FABRYKA MUSZTARDY, PRZYPRAW I SOKÓW

ARTHUR & Co.

WARSCHAU
TEL. 84716

+ **Krucza 49** +

WARSZAWA
TEL. 84716

ROK ZAŁOZ.
1831